

ఎడిటర్ గారికి

Registered No. M. 1118.

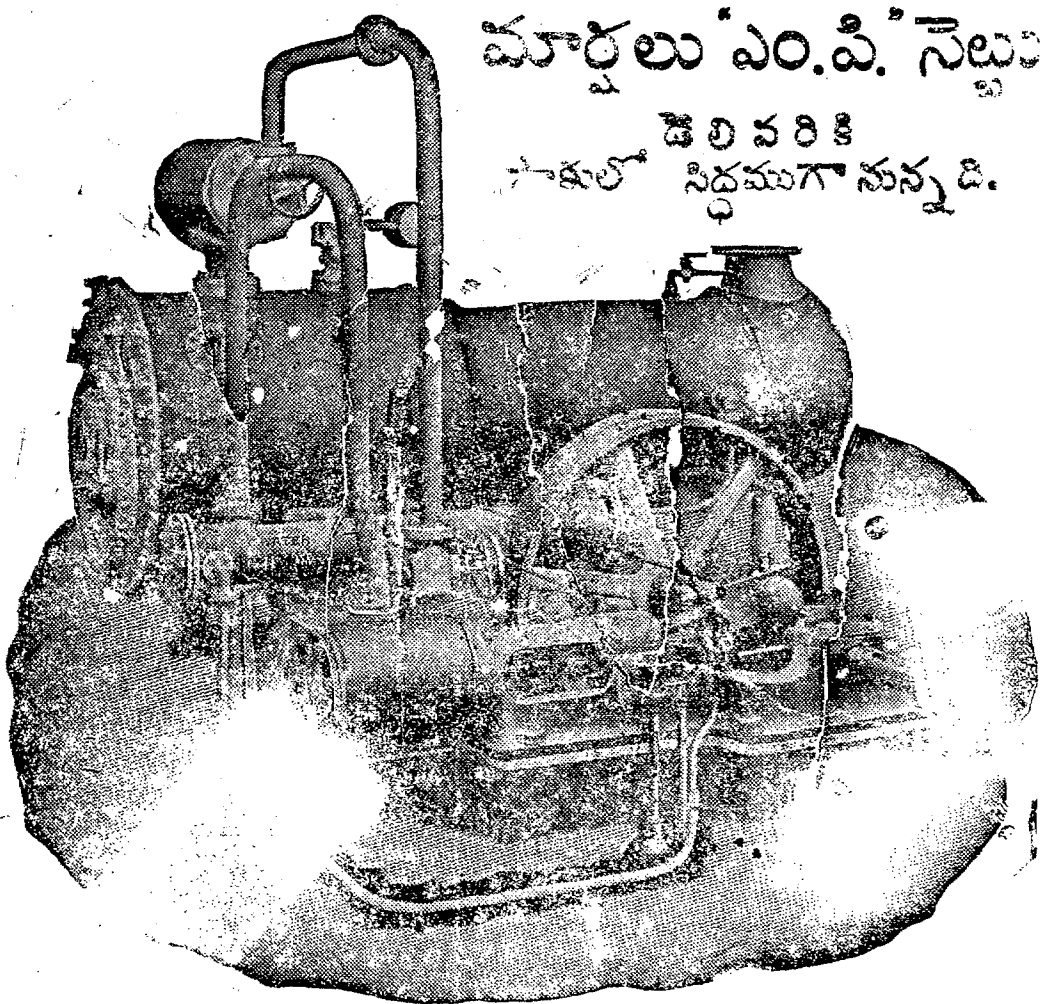
Post Box No. 212.

TelePhone No. 544.

ఆంధ్రమిత్ర

310081 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 8. } డిసెంబరు 1921 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 19 తేది బుధవారము } No. 164.
సంపుటము. ౮ } దుర్గతి వామన శంకర ర ఆశ్వజమాన బహుళ తృతీయ 3. } సంచిక ౧౬౪

మార్షలు 'ఎం.పి.' నెట్టు
డెలివరికి
సాక్షుల్ సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, నూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వై పింగు
యొగలగువాటిలో నయిన ఉండునది మార్షలు 'ఎం. పి.' మార్షి నెట్టు
రేమిక్క వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1808

మార్షలు సెను, ఓకో (ఇండియా) లిమిటెడ్

కానీస్: బెనారస్, కువాళూరు. నెం. 9, నెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
సంత మాత్రమున నయమగును.
సులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహినిలైలము

సిసా 1-5 0-12-0.

తామరలైలము

డబ్బి 1-5 0-6-0

పండ్ల పాడి

డబ్బి 1-5 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి - మదరాసు.

ముఖ్య గమనింపు.

యోగ్యతాపత్రములు 2942

(4) నేను 5 సంవత్సరములనుండి విడువని తయ
వ్యాధిత బాధపడుచుంటిని. కొన్ని వేళలో ప్రాణముకూడ
విసికిపోయినది. కాశిపట్టణములో నుండు, 'దుర్గా' మెడికల్
హాలు' వారిచ్చిన పైవల్ ఆస్ట్రాక్యూర్ అను దివ్యవధము
ను నేనుచుటచేతనే నేను ఇప్పుడు సడలు వ్యాధితే సౌఖ్య
ముగా నున్నాను.

తెంకూరు
4-3-20

ఆర్. ఎన్. చెట్టి

వనావధినరస్పరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను పోగొట్టు
కొందు శక్తిని గాంచినది. ధర 1-12-0
ఇండియా సిలోజ్ నందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు
ప్రతిముగా పంపబడును. (2978)

విజ్ఞానము పి. డి. సావంత్.

నెం 144 ఫనసవాడి బొంబాయి.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తక్షణమే

ప్రాసిత తపాలా ఖర్చులు కూడను ఆశీర్వాద ఇప్పుడే మీద
ఒక ప్రతి "కామశాస్త్రము" కంపెనెదము.

త్వరపడుడు!

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,

ఆరంభిగవా యావధాలయము, 26, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

రాజ ప్రతినిధిగారి ఉపన్యాసము.

శ్రీమగరము ఆక్టోబరు, 16:— శ్రీమగరమునందు శ్రీ ప్రతాపనరసింహ కౌశాలలో రాజప్రతినిధి తమ కిచ్చిన సన్మానపత్రమును గ్రహించి ఇట్లు పద్యము చెను. మహారాజుగారు, విద్యాభ్యాసాధికారులు మహానీయులారా! నేనును రీడింగ్ ప్రభుత్వమునందు ఉన్నటికి సంతోషముతో నడుచుచున్నాను. మీరు హృదయపూర్వకముగ మాకు సన్మానపత్రమును సమర్పించినందులకు మా వందనముల సర్పించుచున్నాము. మీ సర్వకౌశాల దినదినాభివృద్ధి చెందుచున్నదని నేను వినుచున్నాను. 1905 వ సంవత్సరమునందు స్థాపించబడి, ఈ కళాశాల 1911 వ సంవత్సరములో ప్రభుత్వమువారి కళాశాలగా మారెను. తరువాతి కాల విద్యాభివృద్ధి అత్యంతమైన విషయముగా నెంచి, మీ మహారాజుగారి రక్షితచేత కళాశాలాభివృద్ధికి పాటుబడుచుండుట ప్రశంసనీయును. మత, ఆధ్యాత్మిక, వైజ్ఞానికాభివృద్ధియే మీకు ప్రధానముగా నుండుటను జూచి నే నాశ్చర్యపడుచున్నాను. "విద్య" అను పదమునకు నిజమైన అర్థమేమో గ్రహించినవారికి ఒకవిషయము బోధపడగలదు. విద్యయనగా చదివిత, భూగోళము, తత్వము, శాస్త్రము నేర్చుకొనుట గాదు. బాలని జీవితమునకు తయారుచేయుటయే విద్య. బాల్యావస్థలోనే మానవుని గుణమునకు ముఖ్యమైన పునాది వేయబడుచున్నది. యథార్థముగా విద్య యనగా మానవుని మానసికశక్తి, ఇట్టిశక్తి, మత వైజ్ఞానికాభివృద్ధిలో జీవితపును, సద్గుణ మేర్పడును. జ్ఞానాభివృద్ధి మానవజాతియొక్క మహాభాగ్యము. మానవునిగుణమునబట్టి ప్రపంచ మభివృద్ధి జెందగలదు. మానవగుణమే ప్రపంచరీతిని మార్చగలదు.

మహారాజుగారా, తాము మీ ప్రజల విద్యాభివృద్ధికి వీలైనంత చేయుచున్నారని విశ్వాసము సంతోషించుచున్నాను. మీ రాజ్యాంగ నిర్మాణము దేశాభివృద్ధికి ప్రభాభివృద్ధికి అనుగుణమై యున్నది. మీ చేయి చేయ నుద్దేశించినను ప్రభాభివృద్ధి కోసమే యని నాకు దోచుచున్నది. రీడింగ్ ప్రభుత్వమునందు, నేనును మీ మహారాజుగారిలోగూడ జీవించిమీద ప్రయాణము చేయుచుండగా, నదీతీరమున ప్రజలు గుంపుగుంపులుగా చేరియుండుటచూచుటకు ఆతీరమంతయుగా నుండెను. కాశ్మీరదేశపు విశ్వవిద్యాలయమును సందర్శించిననీయని నాకు తట్టుచున్నది. దీనితోబాటు మరియొకవిషయము నానుననునందంకురించుచున్నది. ఈసందర్భమున ప్రపంచమందంతటను భూతల సర్వముని భూతలదనయున్నది. దీనివర్ణనలను మేము చదివియుంటిమి. కాని కలయందైనను మాకందలతో ఇచ్చటి సందర్శనములను, వింతలను జూతుమని దలచలేదు.

మానవుల కందరికి కష్టములు సత్ప్రాప్త మగుచుండును. ఇప్పుడిచ్చట మీ మహారాజుగారు, ఆతని ఆధికారులు ఒకసమస్యను సులభముగ పరిష్కరించుటకు తింటాలు పడుచున్నారు. ప్రజలకు అహారమును పుష్కలముగ సప్లయిచేయుటకు వాకు సాధించుచున్నారు. ఈసమస్య అతీతములలో సంతృప్తికరముగ పరిష్కారమగునని నేను దృఢముగ నమ్ముచున్నాను. ఇది పరిష్కారము కాగానే, పేదప్రజలందరు సుఖపడి, హాయిగా కాలము గడపుచుండగలరు. (కరతాళధ్వనులు)

కడు సొంపుగానున్న మీ మహాపట్టణమునకు నచ్చుట కవకాశము కలిగినందులకు నాకు చాల సంతోషముగా నున్నది. సుప్రసిద్ధులగు మీ మహారాజుగారు మమ్ముల నతీతయతో నాదరించిన్నారు. మీ దేశమునందలి రమ్యములగు చిత్రరచనలను ఇంతకుపూర్వము చూచుచుండే వారము. ఇప్పుడు ముఖములలో జూచుచున్నాము. మేము మీజీవితములను జూచినాము. ప్రజలశ్రేయము, శ్రేయభాగములు, విశ్వరమ్య సందర్భాభివృద్ధి గావలయునని కోరుటయందు భారతదేశము, కాశ్మీరము మైత్రుగలిగి, ఒకటిగా చేరియున్నవి. కాలకమమున, ఇతర సర్వదేశసంస్థానములతో బాటు, కాశ్మీరము సుఖపడగలదు."

శివామయతలము

తలంతుకు మేలైనది. మొదటికి బలము. కండ్లలోగమును పోగొట్టును. కాల బాగునైన బాడి రూ 1. మొత్తముగా కొనువారికి మంచి కమిషను. విశ్వనాథం సుబ్బరామవైద్య ఆయుర్వేదోపాధ్యక్షులవారు, కోవూరు. (నెల్లూరుజిల్లా) (8175)

జీతములలో మార్పులు - ఉద్యోగములు

(ప్రచురణసంఘము)

హిందూదేశప్రభుత్వ ఆర్థికశాఖవారు 16-8-1921 తేదీన ఈక్రిందివిధముగా తీర్మానించిరి.

గత రెండువత్సరములలోను, ఉద్యోగ నిబంధనల గురించియు, జీతములనుగురించియు, పుంజులగురించియు నడుగుచు హిందూదేశ సైక్లటరీగారినుండి చాల గాబులు వచ్చుచుండెను.

వీనినిగురించి విపులముగా నాలోచించి సభాయుక్తుడైన రాజప్రతినిధిగారు హిందూదేశ కార్యదర్శిగారికి కొన్ని సలహాల నడిపిరి. వానిమీద కార్యదర్శి కొన్ని ఉత్తరవులను గావించిరి. ఆ జాబులయందు జీతములవిషయమునకు సంబంధించినంతవరకు ఈ తీర్మానమునకు ఇప్పుడు తెలియపరచుచున్నాను. మిగత విషయములను గురించి ముందు తెలుపబడును.

ఈ జాబులను గూర్చి విపులముగ విచారించిన పిదప రాజప్రతినిధిగారు సామ్రాజ్యోద్యోగముల పూర్వపు జీతములను మార్పుటకు వీలులేదని తీర్మానించిరి. వీనిని రాయలుకమిషనువారి సలహాల ననుసరించి మార్చిరి. ఈ సలహాలను రాజప్రతినిధిగారును, హిందూదేశ కార్యదర్శిగారును, సంగ్రామానంతరము ఎక్కువధరలకు గనిపెట్టి, పరిశీలించిరి. జీతములలో మార్పులు గలిగించిరి. ప్రతియుద్యోగికిని తగినజీతము లిచ్చు నుద్దేశముతో మెయ్యములు చేయబడెను. ఈమెయ్యముల గావించిన తరువాత వస్తువులధరలు తిరిగి పోయెను. ఇంకను తగ్గలేదు ఇందువలన జీతమును వృద్ధిజేయలేకు గాని ప్రస్తుత ఆర్థిక పరిస్థితుల ననుసరించి అట్లు చేయుటకు వీలులేదు. ఇందుమూలమున జీతముల సభివృద్ధి జేయుటకు వీలుకా దని ప్రభుత్వమువారు తెలుపుచున్నారు.

ఈదేశములో నున్న ఆంగ్లేయోద్యోగులు రూపాయి మారకము తగ్గుట వలన ఇంగ్లండునకు తాము పంపవలసిన మొత్తము చాల ఎక్కువగుచుండెను రాయబారము లంపిరి. ఈ కష్టములు నిజములైనప్పటికిని ప్రస్తుత ఆర్థికస్థితినిబట్టి జీతములు హెచ్చుజేయుటకు వీలులేదు. కాని ఏయుద్యోగిగారి మారకములలోని మార్పులవలన నష్టపడుట న్యాయముగాదు. ఇందుకుగాను హిందూదేశ కార్యదర్శిగారి యనుమతిపైన ఇట్లు నష్టపడు ఏ ప్రత్యేకోద్యోగికినైనను అతనిజీతము వృద్ధిగా వింపనియెడల అతడు మామూలు ఉద్యోగములో నున్నంతకాలమును, అతడు మారకమువలన గలిగిననష్టమును ఇచ్చుటకు తీర్మానించిరి. కాని అట్టి యుద్యోగికి వేతనము సభివృద్ధి గావించిన యెడలను ఆ అభివృద్ధి మానకపు నష్టపరిహారమునకు తక్కువగా నున్నను ఆ పరిహారమునకు సరిపోవునటులు బట్టా తగ్గింపబడును.

వివిధశాఖలలోని యుద్యోగుల జీతములను పోల్చిచూచి నష్టము కొన్ని సంవత్సరములలో జీతములు తక్కువగా నున్నవి. ఇందుకు కారణము వేర్వేరుకాలములందు ఆజీతములను నిర్ణయించుటచేతనే. ఇట్టివిషయములు కొన్ని పోలీసు, విద్యాశాఖల

జీతములను నిర్ణయించినపుడు సరిచేయబడిన. మిగిలినవి కూడ సరిచేయుటకు హిందూదేశకార్యదర్శిగారు ఈ క్రింది ఉత్తరవులను జారీచేయ ననుజ్ఞనిచ్చిరి. ఇవి 1921 సంవత్సరం ఏప్రిలు 30 తేదీ నుండి అమలులోనికి వచ్చును.

ప్రథమమున దేశమునకు వెలుపల వివిధశాఖలలో పని జేయువారికి వారియనుభవమునబట్టి జీతములు నేర్పాటు చేయవలెను. దేశము వెలుపల ఉద్యోగముల జీతనిర్ణయపట్టి చాల నాలస్యముగ ప్రవేశపెట్టుటచే అందు ఉద్యోగుల అనుభవమును బట్టి గాని వయస్సును బట్టిగాని పరిశీలించినయెడల వారి జీతములు సరిగా లేవు. అందుచే హిందూదేశ కార్యదర్శిగారు ఈ క్రింద వివరించిన ప్రకారముగా మార్పులు జేయ నెంచిరి. ఈ క్రొత్త నిబంధనలు ఉద్యోగస్థుల వయస్సును బట్టి విస్తరింపబడెను. విద్యా శాఖలోమాత్రము ఉద్యోగస్థులకు వయస్సునుబట్టి అనుభవమును బట్టియు నేర్పాటు జేయబడెను. వీరి విషయమై ఉద్యోగము మీద ఇతరదేశములలో నున్నప్పుడు ఫలాని వత్సరమున ఇంత జీత మీయబడునను నిర్ణయము లేదు.

పోలీసు శాఖలోను, కస్టమ్యు శాఖలోను జియలాజికల్ సర్వే శాఖలోను జీతములు తిరిగి నిర్ణయింపబడక పూర్వమునుండియు పనిజేయుచున్న వారికి ఇతరదేశములలో ఉద్యోగములో నున్నవారి కిచ్చు ఎక్కువజీతమును లీయబడవనునిబంధనను మార్పుటకు తీర్మానింపబడెను. హిందూదేశమునందు పోలీసు శాఖ కస్టమ్యు శాఖజియలాజికల్ సర్వే శాఖలలో పనిజేయు యూరపీయులు మై వివరింపబడిన ఎక్కువ జీతముల కర్తవ్య. ఇదివరకు ఫారెస్టు ప్రోవీషనరులుగా నున్నవారును నిందుకు అర్హులే యనియు ఇవి 31-4-21 నుండి అమలులోనికి వచ్చునని హిందూదేశకార్యదర్శిగారు ప్రకటించిరి.

నూపరెంటెండింగు ఇంజనీయులకును, ఫారెస్టుకన్స్టేబులకును, పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుకును జీతములు సమానముగా జేయుటకు కార్యదర్శిగారు తీర్మానించిరి. ఈ మూడుద్యోగములకును రు 1750-1000-2150 చొప్పున జీతము లీయబడును.

సామ్రాజ్య ఉద్యోగములలో నున్న తాత్కాలికములైన జిల్లాయు ఖాయ మైనట్టియు యుద్యోగులలో నున్నవారు సెలవు మీదనున్న కాలములోగూడ వారియనుభవకాలములోనే జీతము వలెను. ఇది 31-4-21 తేదీ నుండియు ఆచరణలోనికి వచ్చును.

పాండరిక మాహాత్మ్యము

ఇక్కుది తెనాలిరామలింగకవి ప్రణీతముగు పాండురంగ మాహాత్మ్యమునందలి ముఖ్యకథా భాగమునందుగల పద్యముల భావములు వీరునోటండ సులభశైలి 0-8-0. ఖర్చులు వేరు. ఆలసించిన నుగుణములని లభింపదు ఇదియొక చక్కని నవల. కథావిధాన మద్భుతము. కల్పన మత్యాశ్చర్యకరము. ప్రారంభించిన తుదవరకు చదవకమానకు, వెల 8 అణాలు. పోస్టుఖర్చులు వేరు. 12 క్రతులు 5-4-0. అత్తలూరి సూర్యనారాయణ, ఈమని, (864) దుగ్గిరాల పోస్టు, గుంటూరు జిల్లా.

క్రిత్తి సరకులు! బొంబాయి స్వదేశి స్టోర్సు స్వదేశిసరకులు!! నెం. 40, 41, 42, రత్నన్ బజారులోడ్డు, బార్డి బెను, మద్రాసు.

చీరలు, రవికులు, రంగులు, కంబళ్లు, రత్నకంబళ్లు, పరుపులు, తలగడలు, పట్టు, నూలు, ఉన్ని మొదలగు పాకళ్లు, చిత్తడలు, క్రేగట్టు ఉయ్యలు, బొమ్మలు, పిత్తిలి బిళ్ళకెనెట్లు, ఇతర వాటిలో నాటు రకములు, కోటు, వారపుళ్లు, మొదలగు నూదిరిలు, స్త్రీలు ట్రంకులు, ఇనప ట్రంకులు, ఆఫీసు కుప్పయో వస్త్ర రకములు, వైన వేసుకొను నవి మావద్ద ఆకక గొయకొను వైకము వెట్టల కాన్వాసు కేసులు, బ్రీపుసంకులు అంగవస్త్రములు, ధోవతులు మొద విభవిధ వింతయైన మొదలగునవి పలువిధమాదిరిలలో మాయొద్దగలవు. లగునవి అనేకమాదిరిలలో మా వద్ద మాదిరిలలో ఉన్నవి. వాటియొక్క వివరములు తెలుపుటకు నిచటచోటు చాలదు. సిద్ధముగా స్టాకులో నున్నవి. సకల జనుల సౌకర్యము, వారియొక్క లాభమును యోచించి ఈ నూతన ప్రాంచీని తెజవియున్నాము. బెంగళూరు, కంచి, కాకి, మధుర, నేలం, మలబారు, అహమదాబాదు, బొంబాయి, కలకత్తా, పునా, కరాచి మొదలగు స్థలములనుండియు, మరియు హిందూదేశమునందు ఇంకను మరికొన్ని ఇతరస్థలములనుండియు వారి వారి అంత నుకు తిగిపట్టు వుపయోగించునున్న వెండ్లి మొదలైన ప్రయోజనములలోనున్న వుపయోగించును తగిన సరిగె పట్టు నూలు జవిల్ల రకములను రప్పించి, స్టాకు చేసియున్నాము. ధరన్న సరసముగా వుండును.

ఒంటిశాస్త్రములో టాకుపాకి నుప్రసిద్ధమగు కంపెనీవారిచే తయారుపడి. (8088) కుప్పనవి. ప్రాపితము ౧౮౬౩ సం. ధరలు సరసము కేవలంగా ఉచితము. ౧౨ నెంబరు. శాశ్వము-3౨, 3౪, 3౬ ఆంగుళములలో దొరుకును. చిన్నవి. జేబులో పెట్టుకొగలిగినవి కూడ దొరుకును. యు. వి. రామానుజంశెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

ఆంధ్ర పత్రిక

1921-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 19వ తేది

బుధవారము

కార్మిక సంఘములు

కార్మిక సమస్యలు, హిందూ దేశమున గూడ, క్లిష్టమగుచున్నవి. యంత్రనిర్మాణము తోబాటు, దాని సంబంధమున చెడుగులుగూడ, వ్యాపించుచున్నవి. యజమానుల లాభము నిమిత్తము పనివారల నేకులు యంత్రాలయములలో బనిచేయుచుండురు. కూలీ దీసికొనుట తప్ప, పనివానికి ఆయజమానులతో నితరసంబంధము లేదు. యజమానునిదృష్టి స్వలాభముమీదనే లగ్నమై యుండుటచే, పనివారల బాగులయెడ వాని కంతగ శ్రద్ధ యుండదు. సాధ్యమగునంతవరకు వారలనుండి పనిగైకొని, విశేషలాభము బొందుటయే, యజమానునిలక్ష్యముగ నుండును. యజమానునికి, కార్మికులకును పాశ్చాత్యదేశములందు రానురాను ఎడబాటు గలుగసాగెను. కార్మికులు తమ కష్టములను తొలగించుకొనుటకును, తమస్థితి చక్కజేయుకొనుటకును, ప్రత్యేకసంఘములను నెలకొల్పిరి. వీనినే ఆంగ్లదేశమునందు ప్రేషయూనియనుసంఘము లందురు. ఈ సంఘములు, కార్మికులలో సహాయము లుపచుచు తోడ్పడెను. ఇవి యవలంబించెడి ప్రధానసాధనము, సమ్మెకట్టుట. తమ యిబ్బందులు తీరువరకు సమ్మెకట్టి, యజమానులను లొంగజేయుటకు, కార్మికులు ప్రయత్నించుచుండురు. యజమానుల కెక్కడు పలుకుబడి యుండుటచే, సామదానభేదోపాయములచే, కార్మికుల సమ్మెకట్టులను భంగపరుచుటకును, వారల యైకమత్యమును చెడగొట్టుటకును, వారిలో కొందరను చీలదీయుటకును ప్రయత్నించుచుండురు. ప్రభుత్వమువారి సాయము యజమానుల కధికముగ నుండుట సహజము. అందుచే కార్మికులసమ్మెలు నిలువక, వారి కోరికలకు విఘాతము గలుగుచుండెను. పాశ్చాత్యదేశములలో నితరవరకును, కార్మికసమస్యను తృప్తికరముగ కరిష్కరించుటకు తగినపూర్తిగాన్నించుటలేదు. వాషింగ్టను నగరమున వానారాష్ట్ర సంఘ యజమాన్యమున జరిగిన కార్మికసభ మూలమున విశేషప్రయోజనము గలిగినట్లుల దోచదు. కార్మికసమస్యయే రాజదాన విషయమున వచ్చి, తుదకు బాల్మివిజముగ యూరపుఖండములో కరిగించినది.

ఆంగ్లదేశములో కార్మికులపలుకుబడి వెనుకటి కన్న పోవుచున్నను ఇంకనువారు ప్రామాఖ్యము లడయజాలకున్నారు. ప్రేష యూనియనులు అభివృద్ధిగాంచి, పార్లమెంటుసభకు సభ్యులను కొందరను పంపగలిగెను. పార్లమెంటుసభలో ప్రత్యేకపు లేబరువక్ష మొకటి గలదు. కాని, పరిపాలన వ్యవహారములను చేజిక్కించుకొనునంతటి స్థితి నింకను, ఈవక్షమువారు పొందియుండలేదు. హిందూదేశమునందు వెనుకటికాలమున కార్మిక సమస్య లేకుండెను. వర్ణవిభాగమువలన, తమ తమ వృత్తుల నాయాకాలములనాటివారు స్వేచ్ఛగ కొనసాగించుచుండిరి. ప్రతివృత్తియందును, వ్యక్తులకు స్వాతంత్ర్యము గలదు. యజమాని యనియు

కార్మికుడనియు అంతరములు లేకుండెను. ఎవరికివారు తమ వృత్తిని స్వతంత్రముగ నిర్వహించుచుండిరి. లాభము వచ్చిన వానిది. నష్టము తగిలినను వానిదే. ఒకొక్కకుటుంబమే ప్రేష యూనియనుగ నుండెను. అకుటుంబమునందలి సభ్యులు తమవృత్తిని కలసి నిర్వహించుచుండిరి. యంత్రాలయములను నిర్మించి, వేసకువేల పనివానిలను వానియందు జేర్చి, వారి భావ్యభివృద్ధిని కుంటువడజేయుటకు మారుగ, ప్రాచీన భారతవర్షము తన చేతి కరితనలను నైపుణ్యముమీద కొనసాగించెను. వృత్తిభేదము ననుసరించి ఏర్పడిన వర్ణభేదము, ఎట్టి సంఘర్షణ కెడమియక, పంశపారంకర్యముగ బుద్ధికుశలతను కాపాడుచు, పారిశ్రామికపంపదను పెంపొందజేసెను. నవీనయంత్రముల సహాయము లేకయే, ప్రాచీన హిందూదేశము, డక్కా మస్లినులను, తయారుజేసి మెక్కువడసెను. కార్మికసమస్య ఎట్టిదో ఎరుగకుండెను. పాశ్చాత్యదేశములందు బెరిగిన, కార్మిక సమస్య సంక్లిష్టతను మాన్పుటకు దరిదోప గడపించుటలేదు. బాల్మివిజముదాడి నుండి, యూరపుఖండమును తప్పించుటకు మార్గ మెద్దియో అక్కడివారికి గడపించలేదు. యంత్రాలయ పద్ధతిని ఎటుల సంస్కరించిన. సమ్మెలంతరించి, పరిశ్రమలు తిన్నగ కొనసాగునో వారికింకను తెలియలేదు.

ఇట్టిస్థితిలో హిందూదేశముగూడ, ఆమార్గమునే ద్రోక్కి దురవస్థల పాలుగాకుండుటకే, గాంధీమహాత్ముడు రాజముల కరితనలను తిరిగి ప్రతిష్ఠించియున్నాడు. ఈపరిశ్రమయందు వ్యక్తులకు స్వాతంత్ర్యము గలదు. ఎవరికి వారే యజమానులు. అందుచే పనితనముకొలదియు, తెలివి తేటల కొలదియు వారు లాభమును పొందగలుగుదురు. యంత్రాలయాధికారి లాభముకొరకు, పనివారలు తమస్వాతంత్ర్యసాఖ్యముల గోల్పోవనవసరముండదు. పారిశ్రామికాభ్యుదయమునకు ప్రోత్సాహము గలిగింప నెంచువారు, కార్మికుల స్వాతంత్ర్యమును పాటించి, పాశ్చాత్యదేశములందు ప్రబలిం చెడుగులను ఈ దేశమునందు రాసియగుండుట ధర్మము. కాని, ఇంతకుపూర్వమే, పెద్ద కట్టణములలో పారిశ్రామికపద్ధతి దేశీయసాంప్రదాయముల ననుసరించుట మాని, యంత్రాలయ పద్ధతుల నవలంబించుచున్నది. ఇక్కడను సమ్మెకట్టులు బలమయినవి కార్మికసమస్యలు క్లిష్టత జేంచుచున్నవి. కార్మికసమస్యను అనుకూలముగ కరిష్కరింపవలెనని, పద్ధతులను మార్చుకొనుట లాభకరముగాని ఏవియో మార్పులను కావించిన లాభముండదు. ఆంగ్లదేశమునందు అవలంబించిన సంస్కరణములను, మక్కికి మక్కిగ దెచ్చిపెట్టినంతమాత్రమున, పారిశ్రామికాభ్యుదయము చేకూరదు. అటులయ్యును, మన శాసనసభలును, ప్రభుత్వమువారును ఆంగ్లదేశమునందున్న చట్టములనే ఈదేశమునను ప్రవేశపెట్టుచున్నారు. కార్మికుల కాంగ్లదేశమున చేకూరిన స్వాతంత్ర్యముల నయినను నొసగుటకు మారుగ, అందుకు తరుణమింకను రాలేదని తలచి, సంకుచితమార్గము ద్రోక్కుచున్నారు. ఆంగ్లదేశమున ప్రేషయూనియనుల కారంభదశయందు బసగబడిన హక్కుల నింకను హైందవ కార్మికుల కొనగటకు జంకుచున్నారు. ప్రేషయూనియనుల రక్షణకొరకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి వీటివల ప్రచురించిన సూచనల జూచిన, ఇందలి నిజము తెలుపడును.

ఈవత్సరము మార్చి 1 వ తేదిన, జ్యోషి గారు, ప్రేషయూనియనుల రిజిస్ట్రేషనుకును, ప్రేషయూనియనుసభ్యులు, ఉద్యోగుల సంరక్షణ

మునకును చట్టముల గావింపవలయునని, హైందవ శాసనసభలో తీర్మానము నొకదాని నుపపాదించిరి. ఆతీర్మానమునుగూర్చి కొంతవడి చర్చ జరిగెను. తుదకు ప్రేషయూనియనుల రిజిస్ట్రేషనుకును, వాని సంరక్షణకును అవసర మగు చట్టమును తీసికొనిరావలయునని సభాసమేతులగు గవర్నరు జనరలుగారినికోరునటుల, తీర్మానము సవరణజేయబడగ, దానినారూపమున ఇండియా ప్రభుత్వమువారివక్షమున సర్. థానును హాలెండు గారు అంగీకరించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విషయమై, సూచనల గావించుచు, వానిని గూర్చి స్థానికప్రభుత్వములు ఈవత్సరము నవంబరుమాసాంతములోగ తమ యభిప్రాయమును తెలుపవలయునని గోరుచున్నారు. ప్రేషయూనియనుల రిజిస్ట్రేషనుచేయవలసిన అవసరముగలదని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారియుద్దేశము. ప్రేషయూనియనులు రిజిస్ట్రేషనునను, వానిని యజమానులు గుర్తించెద రని తలంప వీలులేదనియు, అటుల గుర్తించవలయునని బలవంతపెట్టుట సాధ్యముగాని, వాంఛనియముగాని గాదనియు, ప్రభుత్వము వారు సూచించిరి. అటులయినచో రిజిస్ట్రేషనుచేయుట వలన నెక్కుడు లాభ మేమి గలదో తెలియదు. యజమానులు ప్రేషయూనియనులను గుర్తించవలసిన బాధ్యత లేకున్నచో, క్రొత్తచట్టములవలని ప్రయోజన ముండజాలదు. ఇందువలన, ప్రేషయూనియనులు కార్మికులకిష్టముల నినుమడింపజేయుటకే తోడ్పడగలవు. ఇండియా ప్రభుత్వము వారి సూచనలు, ఆంగ్లదేశ శాసనముల ననుకరించుచున్నవి. కాని, కార్మికుల కాదేశమున గల హక్కులకు ఇక్కడివారు అర్హులుగారని, మాత్రము తెలుపుచున్నవి.

ఆంగ్లదేశపు ప్రేషయూనియనులకు రాజకీయవ్యవహారములతో సంబంధ ముండవచ్చును. కొన్ని నియమములు మాత్ర మిందుకు గలవు. రాజకీయ వ్యవహారముల నిమిత్త ముపయోగించుటకు, వారికి ప్రత్యేకనిధిమొకటి యుండును. ఈ నిధికి ద్రవ్యము నొసగుట కభ్యంతరపెట్టువారు గూడ ప్రేష యూనియనులందు సభ్యులుగ నుండవచ్చును. ఇట్టి మినహాయింపువలన, లేబరువక్షమున కాదేశమున ప్రోద్బలము తక్కువయ్యెనని భావింపవచ్చును. వైరిధిని పార్లమెంటుఎన్నికలకును, పార్లమెంటుసభ్యుని పోషణకును, రాజకీయసభలను సమావేశపరచుటకును, అందుకు సంబంధించిన వాఙ్మయమును పంచిపెట్టుటకును, ఉపయోగింపవచ్చును. ఆస్ట్రేలియాలో నిట్టినిధిని రాజకీయ సార్వాత్రికను పోషించుటకుగూడ వినియోగింపవచ్చును. హిందూదేశముగూడ, సెంట్రల్ ప్రావిన్సియల్ శాసనసభల ఎన్నికలకును, మ్యునిసిపలు మొదలగు స్థానిక సంఘముల ఎన్నికలకును, ప్రేష యూనియనులకిట్టి ఏర్పాటును కావించవచ్చునని, ప్రభుత్వము వారు తలచుచున్నారు. ప్రేష యూనియనులకు సంబంధించిన వ్యవహారములలో కెల్ల శమ్మెకట్టులు ముఖ్యములయినవి. ఆంగ్లదేశపు చట్టములలో సమ్మెలకు సంబంధించిన ఏర్పాటులను హిందూదేశపుచట్టములో ప్రస్తుతము పొందుపరచుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి రిజ్జపడుటలేదు. వివిధరాష్ట్రములలో యజమానులకును కార్మికులకును సమాధానము గుదుర్చుటకును, మాధ్యమము నేర్పరుచుటకును అవలంబింపబడిన ఏర్పాటులెటుల పరిణమించుచున్నవో ముందుగా చూడవలయునని, వారి తలంపు. మిగిలిన రాష్ట్రముల సంగతి ఎటులున్నను, మద్రాసులో నేర్పడిన

లేబరు బోర్డువలన నువ్వయోగ మేమియు కలుగ లేదని తెల్లమగుచున్నది.

ఇట్టిస్థితిలో ముఖ్యవిషయముగ నమృతకట్టుల విషయమై ఏర్పాటులచేయుటలో ప్రభుత్వమువారు వెనుకాడుట, విచిత్రము. ఆంగ్ల దేశమున ప్రేమ యూనియనువత్తుమున జరిగిన కార్యమునకు సివిలు కోర్టులలో నప్రమునకు చర్య దీసికొని రావీలు కలుగును. ఇట్టి నియమమును హిందూ దేశమున ప్రవేశ పెట్టుటకు వీలులేదని ప్రభుత్వమువారు భి ప్రాయశఛిది. ఇందు కారణముగ ఆంగ్ల దేశమున కార్మికులకున్న సౌకర్యము హిందూ దేశ కార్మికులకు లేదనియు, దార్జిలింగ్మునకు వీరు విశేషముగ పాల్పడుచున్నారనియు, వారు సూచించిరి. బీదదగు హిందూ దేశమున ప్రేమ యూనియనుల కుండెడి ద్రవ్యమే మిగుల లెక్కవ. ఏదియో నొక పేరుబెట్టి వానిపై నప్రమునకు వ్యాజ్యముల దీసికొని వచ్చి కోర్టుకు లాగుచో వాని స్వాతంత్ర్యము నామమాత్రావశిష్టమగును. యజమానుల ప్రాబల్యము పెచ్చుపెరుగును. ఆంగ్ల దేశపు చట్టము ప్రకారము ప్రేమ యూనియనులు తమ పనులను సాధించుటకు పిక్కెటింగుపనిని శాంతముగ జరుగవచ్చును. హిందూ దేశములో నది ఎంతమాత్రము జనికరాదని ప్రభుత్వమువారు సూచించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సూచనలను పరికించిన పాశ్చాత్య దేశములందు కార్మికులకు గల సౌకర్యములను హిందూ దేశమున నొసగుటకు వారు సంసిద్ధులు గానటుల గ్రహింపవచ్చును. ఇందునుగూర్చి అంతగ విచారించ నవసరము లేదు. పాశ్చాత్య విధానము, ఆ దేశములందే నిరుపయోగకర మని తెలిసపుడు ఈ దేశమున దానిని పూర్తిగ నవలంబించినను కొంచెముగ నవలంబించినను ఉపయోగకరముగా నేరదు. కార్మికుల వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమును పెంపొందించెడి షద్ధతిహిందూ దేశమునం దిదివరకు వ్యాపించియుండెను. ఆలోచన చేసి పారిశ్రామిక పునర్నిర్మాణమును కొనసాగించుట యావశ్యకము. యంత్రాలయపద్ధతికి బదులు గాంధీమహాత్ముడు చక్కని షద్ధతని దేశమునకు చూపియున్నాడు. దీని నవలంబించుటచే భుక్తియు ముక్తియు కూడ కలసివచ్చునని ప్రజలు గ్రహించుచున్నారు. ఆ షద్ధతియే ప్రపంచాభ్యుదయమునకు దారితీయునని భారతవర్షము త్వరితం దిరూపింపగల దనుటకు సందియము లేదు.

నిరాకరణోద్యమము: నవీనోదయము

గాంధీమహాత్ముని విధానముగూర్చి వ్యాఖ్యానము జేయుచు, న్యాయాయుక్తనగరమున ప్రచురమయ్యెడి సుక్రసిద్ధ మగు నేషనుపత్రిక ఈరితిన ప్రాసినది.

“హిందూ దేశ విజయమును గాంధీమహాత్ముని సంకల్పమునకును, వారి పద్ధతికిని గలిగిన విజయ మని భావించుచో, మానవకోటికంతకును నూతనోదయము గలుగు ననుట నిశ్చయము. వలయన, స్వాతంత్ర్యపు బాహ్యాచిహ్నమును సంపాదించుటకు యుద్ధ మనవసరమనియు, స్వాతంత్ర్యపు ఆంతరంగిక శక్తిని పొందుటకును అది ప్రతిబంధకమైయు, వెల్లడియగును.”

గాంధీమహాత్ముని సందేశమును సంకుచితమని భావించెడివారు, పాశ్చాత్య దేశములలో ప్రాజ్ఞులు దీని నెటుల భావించుచున్నారో జూచిన నిజము తెలియగలదు. మహాత్ముని యుద్ధమవిజయము, మానవకోటికంతకును వికాసము గలిగించుచున్నదని, నేషనుపత్రిక ఆశించుచున్నది. స్వాతంత్ర్య సంపాదనమునకు, యుద్ధములతో నవ

సరముండదను విషయము, ప్రపంచమునకు తెలిసి రాగలదు. యుద్ధములంతరించి, ప్రేమయే అంతర్జాతీయ వ్యవహారములకు మూలాధారముగ నుండవలయు ననిన, ఇప్పుడు కూడుచున్న సమావేశములవలన లాభము గలుగదనుట నిశ్చయము. ప్రపంచజాతుల దృక్పథమునందుమార్పు ముందుగ గలుగవలయును. ఆ మార్పు గలుగుటకు, హిందూ దేశమిపు డాచరించెడి అహింసా ప్రతానమైన మత్కరకువచ్చునని కనుగొనవచ్చును. స్వదేశాభ్యుదయమనిమిత్తమే గాక, ఇతర దేశముల పురోభివృద్ధికొరకుగూడ, నిరాకరణోద్యమమును ధర్మబద్ధముగ కొనసాగించి భారతీయులు జయముగాంచుట యవసరమగుచున్నది.

వాషింగ్టను సమావేశము

వాషింగ్టను సమావేశమునకు గా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు వెడలెదరని రూటరు తంతివార్త ప్రచురించినది. వీరు హిందూ దేశము పక్షమున వెడలుచున్నారో లేక స్వంతభాధ్యతపై వెడలుచున్నారో తెలియదు. వాషింగ్టను సమావేశమున హిందూ దేశ పక్షమున వెడలెడివారు చేయగలిగిన దంతగ లేదు. నానారాష్ట్రసంఘసభకు ప్రభుత్వమువారిచే నియమితులయిన సభ్యులే వెడలియుండిరి. వీరు ప్రజాభిప్రాయమును స్వతంత్రముగ వ్యక్తపరుపజాలరు. ఇటులనే వాషింగ్టను సమావేశమునందును ప్రభుత్వ నియమిత సభ్యులు హిందూ దేశ వాంఛలను సవ్యముగ నెరుకపరుపజాలరు. వాషింగ్టను సమావేశమును సమావేశపరుచుటకు యుద్ధోపకరణములను తగ్గించి తన్మాత్రమున యుద్ధములను మాన్పుటయే ముఖ్యకారణము. యుద్ధోపకరణములను తగ్గించుటకుగాని హెచ్చించుటకుగాని, హిందూ దేశ ప్రజల కధికారము లేనపుడు వాషింగ్టను సమావేశ తీర్మానములను వారెటుల ప్రేరేపింపగలుగుదురు? ఆ తీర్మానములకు వారొసగెడి సమ్మతికి విలువ ఏమి యుండును? హిందూ దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము చేకూరినపిమ్మట వారి ప్రతినిధి తెలిపెడి సూచనలకు విలువయుండును. సమావేశ తీర్మానములను ఆచరణలో బెట్టించుటకు వారి కధికారముండును. ప్రపంచ షేషమునకు అవసరమగు నిర్ణయముల గావించుటకు, హిందూ దేశము అచుభవపూర్వకముగ నెసగెడి హితమున కీసయముమున అత్యంతావసరము గలదని తేటపడుచున్నది అట్టిహితము నొసగెడి యధికారము, స్వరాజ్య సిద్ధివలనగాని దేశమునకు సంభవించదు. అది ఎంత త్వరితం చేకూరిన సంత శ్రేయస్కరము.

కెనియా దేశమందు భారతీయులస్థితి

సిన్హ, ఆక్టోబరు 18:—భారతప్రభుత్వమువారి టెల్లెగ్రాఫ్ లింపుచున్నారు:—కెనియా రాజ్యమునందు భారతీయుల స్థితిని గురించి ఆక్టోబరు 17 వ తేదీని కెనియాగవర్నరు టెల్లెగ్రాఫ్ లింపుచున్నాడు. భారతీయులస్థితిని గురించి ఆ నా లో చి త మగు తీర్మానములు గావించబడుతు. ఇప్పుడు జరుగుచున్న కాసనసభ ఇంక మూడేండ్లకు ముగియను. ఈ మూడేండ్లలోపల, ఇప్పటి ప్రభుత్వనిర్మాణములో విహిత మగు మార్పులు చేయబడుతు. తాత్కాలికముగ నేను నా కార్యనిర్వాహక సభలో ఒక భారతీయుని సభ్యునిగా నియమించెదను. ఇచ్చట భారతసంఘమువారితో యోచించి, ఇప్పుడున్న ఇద్దరు సభ్యుల బదులు నలుగురు భారతీయులను కాసన సభాసభ్యులుగా నియమించెదను. ఇవి కాళ్ళతరుగు మార్పులు గావు. తాత్కాలికముగ జేయబడినవి. ప్రభుత్వమువారు తా మవలంబించవలసినపద్ధతిని తదుర్వక్తపూర్వము ఈవిధానము చేయబడుచున్నది. ఇప్పటి కాసనసభ జనవరి 1920 లో నిర్మింపబడినది. అప్పటినుండి మూడేండ్లు జరిగిన పిమ్మట త్రోవకాసనసభ ఏర్పడును.”

సా. స. కి వార్తలు

దక్షిణాఫ్రికా హిందువులు:— దక్షిణాఫ్రికా హిందువుల స్థితిని గురించియు, ఆ ప్రదేశమునకు బియ్యము పంపుటకుగల నిషేధముల గూర్చియు విచారించుటకు 20 తేదీన 5-30 గంటలకు మహాజనసభలో మదరాసు పౌరులసభ జరుగును. ఆ సందర్భమున ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారధ్యక్షత వహించురు. ఆ సభ యందు చాలమంది నాయకులు పాల్గొనెదరు సానుభూతిగల వారందఱును గాబ్రాథికులు.

చెన్నపురి ఆయుర్వేద ప్రచారిణసభ:—ఈ సభవారి యాజమాన్యముక్రింద 20 తేదీ సాంత్రయం 5-30 గంటలకు కన్యకాపరమేశ్వరి వైద్యాలయమున మహారాజశ్రీ వైద్యభూషణ పండిత కె. ఎ. వెంకటచెల్లెగ శ్రీనివాస ఆయుర్వేదాభివృద్ధికి సంహాలు అనువిషయమునుగూర్చి యుపన్యసించెదరు. ఆ సమయమున మ-రా-రా- ఆయుర్వేద భూషణ పండిత ఎం. దొంస్వామియ్యంగారధ్యక్షత వహించెదరు.

ఆనంతరము డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు మాజకు లాంతరు సహాయముతో ని విషయముననే యుపన్యసించెదరు. అందఱును విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము

మదరాసునందు ఆక్టోబరు 15 తేదీలో అంత్యమయ్యే వారమున వేయికి 37.7 వంతున మరణించిరి. అంతకు పూర్వపు వారమున 33.3 వంతున మరణించిరి. మహాచి 15 నుండి తగిలెను. అందు 4 మరణించిరి. ఇతర జ్వరములవలన 38 మంది మరణించిరి. గత వత్సరమున ఈవారములో వేయికి 37.5 చొప్పున మరణించిరి.

శ్రీమాపణలు (ప్రభుత్వ ప్రకటన)

స్వరాజ్య గీతామృతిము అను పుస్తకము ప్రకటించిన సందర్భమున డి. వెంకటరమణరావు (విద్యానిలయముద్రాక్షరశాల మానేజరు).

వెద్రపూడి కాశీవిశ్వనాథశాస్త్రి (హస్తాంతరము) గారితో జల్లా మేజిస్ట్రేటుగారియెదుట కొరబడిన శ్రీమాపణప్రజలకు తెలియ గలందులకు ప్రకటించుచున్నాము.

గోదావరిజల్లా మేజిస్ట్రేటుగారికి:—

ఆయా. ఆగస్టు 10 తేదీని స్వరాజ్యగీతామృతిమును పుస్తకమును విద్యా నిలయముద్రాక్షరశాలలో ప్రకటించుటకు గురించి మీతో మాటలాడితిని. నేను లేనిసమయమున ఆ పుస్తకము ముద్రింపబడెను. అప్పుడు నేను మదరాసులో డాక్టరు ప్లీటరుగారి యుపన్యాసములు వినుటకు వెల్లితిని.

నే నందులకు శ్రీమాపణ కొరచున్నాను. ఇకముందటి పుస్తకమును ముద్రించని పూచీపడెదను.

ఇట్లు విధేయము ఆగస్టు 10 తేదీ. డి. వెంకట రమణరావు

వెద్రపూడి కాశీవిశ్వనాథశాస్త్రి నెవ్రెంబరు 12 తేదీన ఇట్లు శ్రీమాపణ కొరిరి.

నేను స్వరాజ్య గీతామృతిమును వ్రాసితిని. గోదావరి జల్లామేజిస్ట్రేటుగారి ఎదుట ఇదివరకు నేను చాజరైతిని. అప్పుడు ఆ పుస్తకమువందేమియు శ్రీమాపణకొరవలసిన సంగతి లేదని తెలిచితిని. అప్పుడు నాకు తెగినసలహా లేదు.

అందు ఆ షేషజేయమైన సంగతులకు నేను శ్రీమాపణ కొరచుటకు సిద్ధముగా నున్నాను. నేనిక ముందు ఇట్లు జేయును, ఇట్టి యుపన్యాసముల నియను. బహిరంగముగా ప్రజలయెదుట ఈ పుస్తకము చదువను.

వెద్రపూడి కాశీవిశ్వనాథశాస్త్రి

ఎవరెన్నుకొనిరమును ఎక్కుట

సిన్హ, ఆక్టోబరు 18:— నెవ్రెంబరు 21-వ తేదీ నాటికి ఎవరెన్నుకొనిరముమీదికి వెళ్లుచున్న యాత్రకులు చుట్టుపట్లనుందు భాగములనున్న టిని పరీక్షించిరి. వారు ఎవరెన్నుకొనిర ఉత్తరదిశ యందు 28000 అడుగుల ఎత్తుకేరి. భయంకరమగుగాలి రివ్వన వీచుచుండుటచేత వారు తక్కువైకి వెళ్లుటకు వీలులేకపోయెను. 22,400 అడుగుల ఎత్తువరకును యాత్రకులు తమ కొక నివాసస్థలమును ఏర్పరచుకొనిరి. ఈ యాత్రకులందఱు ఆక్టోబరు 5 వ తేదీని కార్వానుండి తిరిగి బయలుదేరిరి. ఈ నెల 23 వ తేదీకి వారు డాల్హిలింగు పట్టణము చేరవచ్చును.

నోటీసు (3201)

విశాఖపట్టణమునల్లా, విజయవగరం సమస్థానమునకు చేరిన సింహచలము ఘట్టమునందు 1830 ఫసలి ఆఖరువరకు చేరిన పుట్టువెంట్రుకల యేలము 1921 సం॥రము దిశంబరు 5-వ తేదీవరకు ఆపబడినది. సింహచలము రైలుస్టేషనునుండి బాటమీదుగా 3 మైళ్లుదూరములోను, బి. ఎస్. రైల్వే వాల్తేరు రైలుస్టేషనునుండి బాటమీదుగా 7 మైళ్లుదూరములోనుయున్న సింహచలమునందు 5-12-1921 వ తేదీన జరుగబోవు బహిరంగ ఏలమునందు ఏనవాలదారుడు ఎక్కువ మొత్తమునకు పాడునో అతనిపేరును పాట కొట్టివేయబడును.

ఈక్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము 3 రకములుగా నదరు వెంట్రుకలు ఏర్పరచబడియున్నది:—
పానలు-పత్తు.
ఒక అడుగు మొదలుకొని 1½ అడుగువరకు నిడివిగల వెంట్రుకలు 1033
3 అంగుళములు మొదలుకొని 12 అంగుళములవరకు నిడివిగల వెంట్రుకలు 684
3 అంగుళములకు తక్కువ నిడివిగల 4166
5883

ఇతరవివరములకు సింహచలము దేవస్థానము అమీనాగారికైనను, లేక విజయవగరం సంస్థానము, దేవస్థానము బ్రాంచి మేనేజరుగారికైనను వ్రాసిన బడయగలరు.

శుద్ధస్వదేశి (3203)

చేతివర్కములతో రియాయతేయబడిన పలుకముల కాశ్మీరము జ్యోత్సు, ఒకనూలుకు కావలసినంతటికీ ధర అన్ని చార్జీలు కలసి రూ॥ 1½ లు. రెండు అణాలు స్టాపు పంపిన వారికి కాంపిలులు పంపబడును. ఇంగ్లీషు లేక జర్మను భాషలలో ఈ తీర్మానము వ్రాయవలెను.

CANAUD & Co.,
Srinagar, Kashmir.

నోటీసు (3172)

ఇకాంతాకు అస్సెసీల సహాయముకొరకు ఏర్పరుకబడి

విజ్ఞాపన

హెచ్. షేర్ షాద్, మెలాపూరు
మద్రాసు.

కై పన్నుకు సంబంధము కలిగినవారలలో ఎవరికైనను మా సహాయము కొరవడలేదు. ఘోరము తయారు చేసి యిచ్చుటకును, విధింపబడిన పన్ను జాబ్బి అని అనేకసార్లు నెడల ఆక్షేపణ లేక ఆక్షేపణ పిటిషన్ వ్రాసియున్నట్లగును అప్పీలు పిటిషన్, గవర్నరు మెంటు మెమోరియలు తయారుచేసి యిచ్చి కాలాతీతము కాకమునుపు దాఖలు చేయించుటయే కాక వారికి కల సంకేతములను తీర్చి వారి వారి పనుల ననుసరించి కీను పుచ్చుకొని, చట్టమును అనుసరించి పనులను అస్సెసీలకు పేరపేర్చి యిప్పించబడును.

"అద్భుత విద్యుత్ ఫలదర్శిని"

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమును మిక్కిలి పుష్కలముగలదు. ఇది మామకొనుటకు జాతకము, పుట్టిన తేదీ, నక్షత్రము, మొదలగునవి అప్రకరములేదు, నులభిమైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. గొప్ప నర్తకికేటును పొందినది. తెల॥ 1 రూ॥ ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జిగారు ఆతీ సారాయాజురావు, పంతులు. బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిల్లు వ్రాసిరి. "రాగల దానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంపాదించుకొని వానిశ్చయము." పుస్తకములు పలకువాడు యీ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.

2888 వోడెడం, విశాఖపట్నం, కల్లా

గృహనిర్మాణ సమస్య

ను గూర్చి నిన్నటిదినము ప్రచురణ కార్యాలయమున మోలనీగా రుపకృషించుచు ఇట్లు ప్రస్తావించిరి:— చెన్ననగరమున గృహనిర్మాణములో యభివృద్ధిచేయుటవనరమోలేదో యోచించుడు. దీర్ఘలోచనజేసిన అవసరమని జెప్పగలరు. తగిన పనివాండ్లు వస్తునంతటయున్న ప్రస్తుతపరిస్థితుల సభివృద్ధిచేయగలము. వీలయినంత ధనము గావలయును.

కోశాధికారము వహించి పనిచేయుచున్న మీరు ఈపనికి పలయు ధనము సమకూడునా యనువిషయమును యోచింపుడు. నేను మీ వలెనే మద్రాసు వాస్తవ్యుడననే జెప్పగలడును. నా జీవితమును ఈ ప్రాంతము ల నే గడిపినాడను. గృహసమస్య నగరమునకు ప్రాణసమానము. బాట్టిలవునులో ఉన్నవారికి తమ ఇల్లులేవు విశ్రాంతికి గాని కులసాగా విహారిం చుటకుగాని స్థలములేదు. పల్లెటూరి ప్రజలు హాయిగా కాంతిని ఆత్మకాంతిని యనుభవింతురు. పరిశుభమైన వాయువును వృక్షము చూచుకొని యనుభవించు నదృష్టము గలదు. మన బ్రాచ్యలో చెట్లు ఎక్కడివి? మనకోడుమీద వచ్చు వాయువు ధూళి సమస్తమేమైనది. ప్రతివోటను జన సమృద్ధిమని గోల బయలిడుచున్నది. ఈ సంచలనమును లేకుండ జేయవలెనని గోరుచున్నాను. గృహవనతి తక్కువగుచున్న దనుట యధార్థముగాదు. జనసంఖ్యకంటె ఇండ్లసంఖ్య ఎక్కువగ నున్నటుల 20 ఏండ్లనుండి లెక్కలను జూచిన తెలియుచున్నది. గృహవనతి లేదను మెజులిడువారు నాలోటి యు ద్యోగు లే. స్థలములను అద్దెకిచ్చి ఇండ్లు గట్టుకొనవలసిన భూస్వాములకు లాభముగాని కాపుర ముండువారికి లాభములేదు. గురుస్తాలు చాలమంది మంచిఇండ్లు గావలయుననుచున్నారు. వీరు తమజీతములు నూటికి 20 రూ॥వ్యయము అద్దెకింద వ్యయము చేయుచున్నారు.

పరచేరిలో యభివృద్ధికి బూనుకొనవలయును. చెన్నపట్టణములో కావలసినంత స్థలమున్నది. కాని వ్యవహారరీత్యాజూడ ఒకప్రదేశమునుండి ఇంకొకప్రదేశమునకు చాల దూరము. మనకు నీరు వొడ్లు, దీపములు సమృద్ధిగనున్నవి. దానిని మనము ఉపయోగించుకొనవలయును. లేకున్న అవివేకముగ నుండును. మృజితలాంతరుతో యుపవ్యాసము గావించబడెను. అధ్యక్షునకు వందనములతో సభ ముగిసెను.

కో-ఆపరేటివ్ సంఘములు

(ప్రభుత్వపకటన)

ఈరాజధానిలోని 31 కో-ఆపరేటివ్ సెంట్రలు బ్యాంకుల యొక్క ఆర్థికస్థితి ఈక్రింది నివేదికవలన తెలియుచున్నది. వీనిలో రాజమండ్రి కో-ఆపరేటివ్ క్రిస్టియను సెంట్రలు బ్యాంకులు చేర్చబడలేదు. వారి కెన్నిజాబులు వ్రాసినను వానికి జవాబు రాలేదు.

అన్ని సెంట్రలు బ్యాంకులలోను వాటాలమూలధనము 267 ను. తిరుచనాపల్లి సెంట్రలుబ్యాంకులో మాత్రము మా మూలుగా నున్నది. హోస్పేట కో-ఆపరేటివ్ సెంట్రలు బ్యాంకులో మాత్రము కొంచెము తగ్గెను. ఈబ్యాంకు క్రొత్తగా స్థాపింపబడెను. కుంభకోణములోని తంజావూరుజిల్లా కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకులో కొన్ని వాటాలుక్రొత్తగా తంజావూరులో స్థాపింపబడి బ్యాంకుకు పంపుటచే కొంచెము తగ్గెను.

సెంట్రలు బ్యాంకులలో మనూలు చేయబడిన మూలధనము 2126995 రూ॥పాయలనుండి 22,42,784 రూ॥పాయలకు హెచ్చెను. వై రేఖలలో క్రిస్టియను, రాజమండ్రి సెంట్రలు బ్యాంకులు చేర్చబడలేదు.

అన్ని సెంట్రలు బ్యాంకులలోను నిలువ యుంచవలసిన మొత్తము నిలువయుంచబడెను. తిరుచనాపల్లి, చుళుర, రామనాథు, చెంగల్పట్టు, ఉత్తరాగ్రాటు, అనంతపురము, శ్రీనిల్లి పుత్తూరు, బ్యాంకులలో మాత్రము తగినధనము నిలువ లేదు. తిరుచనాపల్లి బ్యాంకు అన్ని సంఘములనుండి వాటా మొత్తమును ఈ వర్షమున వసూలుచేయవలెను.

నార్కెరాగ్రాటు, అనంతపురము, చెంగల్పట్టు బ్యాంకులలో బాకీయున్న మొత్త మెక్కువగనుండుటకు కారణము మదరాసు అగ్రహార బ్యాంకువారిచే ధనసహాయముచేయుచున్న ప్రాధమికసంఘముల లెక్కలను అగ్రహార బ్యాంకువారినుండి తమ బ్యాంకులకు మార్పించుకొనుట చేతనే శ్రీనిల్లి పుత్తూరు బ్యాంకుకు కూడ నీ విధముగ నేను పుర, రామనాథు బ్యాంకునుండి మార్పించుకొనెను. మధురరామనాథు బ్యాంకు

లో వాటాలధనము చురుకుగవనూలగుచున్నది. బహుశః సెవైంబరు మాసాంతములోగా వసూలుకాగలవు.

అన్ని బ్యాంకులను ప్రభుత్వకేంద్రములో నిర్ణయించిన ప్రకారము కావలసిన మొత్తమును కలిగియున్నవి.

గతదినము మదరాసుజిల్లా విద్యావిషయక సభవాత మద్రాసులో రిప్పునభవనములో డాక్టరు ఎన్. స్వామినాథనుగారి యధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై.

ధర్మవరముతాలూకా కాలగ్రెసుసభ:— దుర్మృతినామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ బ ౧-౬ లయందు ఆంధ్రా (అక్టోబరు ౧౬ ల ౨౦-౨౨ తేదీలలో) ధర్మవరముతాలూకా కాలగ్రెసుసభ రాజమహేంద్రవరము వాస్తవ్యులును, ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయసంఘ కార్యదర్శులును, నగు మల్లా రా॥ శ్రీ బ్రహ్మజోష్యులగుబహ్మణ్యముగారి యధ్యక్షతక్రింద ధర్మవరమునందు జరుగెను. ఆసమయమున సుప్రసిద్ధవక్తలగు ఉమర్ ఆలీషాకవిగా రుపకృషించెదరు కావున తాలూకాలోని గ్రామకాలగ్రెసు సంఘములవారు తమప్రతినిధులనంపి సభను జయవంతముగ నోనర్చుకొరుచున్నాము. పరినిధిరుసుము ౦-౮-౦. (సన్యాససంఘకార్యదర్శి.)

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటీసు

తెండిర్లు కావలెను

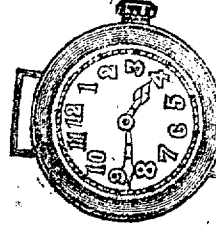
కార్పొరేషనువారి ఎడ్లకు 1921-వ సం॥రం అక్టోబరు (10-11-1921 మొదలు 10-12-1921) నెలకు కావలసిన 60,000 పౌనుల పచ్చిబియ్యపు తవుడును సప్లయచేయుటకు ధర కట్టిని ఈ క్రింద చేత్రాలు చేయబడిన వారివలన ఈనెల 24-వ తేదీ మధ్యాహ్నం 3 గంటలవరకు అంగీకరించబడును. ప్రతి తెండిరుకు ఒక కవరులో అతికించి, కవరుపైన 'పచ్చిబియ్యపుతవు' సప్లయ చేయుటకు 'తెండి' అని వ్రాసివంకపలెను. నూదీరిలు పెద్ద తెల్ల సిసా బుడ్లలో వేసి, బాగుగా నీలుచేసి వంపుచు, రూ॥ 500 లు ధరావత్తు కట్టవలెను. ఏ తెండిరుదారు ధరను అంగీకరించబడునో అతడు 1921-వ సంవత్సర నెల 10-వ తేదీ మొదలుకొని దిశంబరు నెల 10-వ తేదీ లోగా వశువుల కాలల చీఫ్ సూపర్ కలెక్టరు గారివలన, ఏయే తారీఖునందు ఎన్ని పౌనులు పచ్చిబియ్యపు తవుడు యివ్వవలెనని ఏర్పాటు చేయబడునో, వాటిని అంతయు సెంట్రల్ గ్రామ్ డిపో అయిన ట్రివెల్ యన్ బేసిక్ వద్ద, నిర్ణయకాలమునందు డెలివ చేయుటకు బద్ధుడెను.

జను మొండిన తెండిరుదారుడు వైషరత్తుల ప్రకారము తాను నడచుకొనునట్లు తెండిరులు అంగీకరించిన 3 దినములలోపు ఒడంబడిక వ్రాసి యివ్వవలెను.

హెచ్చరికగ్రహీతులు } సి. సింగరవేలు
ఉద్యమకార్మికో } మొదలియూర్.
14-10-21 }
హెచ్చరికగ్రహీత,

రాత్రివేళలో మంటజూచే అసలు వెండి రిస్టలెట్ రేడియం గడియారము.

ఈ వెండి రిస్టలెట్ గడియారములు చేతిలో ధరించుటకు మిక్కిలి అందముగాను ఖరీదముగాను మంచి పనితరము గలిగినదిగాను చేయబడినది. ఇందులో రేడియం అను వస్తువు అచుర్బుడి యుండుటకల్ల చీకటివేళలో గంట చక్కగా అగుపడును. ఇది సరియైన వేళను జూపవలసినది. మేలైన సామానులవల్ల జేయబడినది. మారుటకు మిక్కిలి అందము రాత్రివేళ చీకటిలో గంటలుమాత్రే అసలు వెండి

రేడియం రిస్టలెట్ గడియారం సీమతోలుపట్టుతో సహా 8-8-0 నిక్కిల్ చేతిపట్టుతో 9-0-0, అసల్ వెండి చేతిపట్టుతో 10-0-0 5 సంవత్సరములు గ్యారంటీగల రోల్లగోల్డ్ రేడియం రిస్టలెట్ గడియారం 12-0-0 చిరునామా:—సి. ఏ. చెంగల్రామనాయుడు, నెంబరు 25 పెరుమాళ్లు రుడి లోట మొదటి వీధి, పామలకూరుపేట పోస్టు, మదరాసు.

81౪

ఇంటియగొక 1861 సంవత్సరమునకు పూర్వమునకు
 తరువాతి సంవత్సరములలోను భారతదేశమునకు సమాన భాగ
 ము నొసంగుటకు యెంతి నెమ్మదిగ ఆ భివృద్ధి జరుగు
 చుండెనో మనకందరకురు నెరియును. ఇప్పుడు దృష్టివలెను సం
 పూర్ణముగ మారెనని చెప్పుచున్నారు. నిజమే. పెచ్చునట్లు
 ప్రభువు నవీనభారత భావనధను ప్రారంభించుచు క్రిందటి పిట
 జరి సూతములలో నిటు చెప్పెను.

“ఇదివరకు జేసినసంగతులనులూ పూర్తిగా విడనాడ నటువంటి నిరంకుశాధికార తత్వము పూర్తిగా విస్మరింపబడెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు లాభకారిగ నుండు నిరంకుశాధికారము తుట్టుకుదకువ దలివేయబడెను. తత్ సానే మార్గదర్శకులుగ నుండి భారతదేశమునకు కొన్నియంతరముల గల్గించి కాలము పరిపక్వమైనప్పుడు సామ్రాజ్యాంతర్యపరిపాలనమును స్థాపింపజేయుటకు సహాయమును జేయనున్నారు.”

ఇది నిశ్చయముగ ధీరవాక్కులు. కాలపరిపక్వమైనపుడని యనిశ్చితముగ చెప్పటకన్న చట్టములూ కాలనిర్ణయమును జేసి యున్నయెడల విశ్వాసమెక్కువగ నుండెడిది. వారింక నేమి చెప్పి రనగా:— “ఈపని పూర్తియగుటకు కావలసియున్న వ్యవధిలూ గొంత వైదైన విచారించుటకును అవసరమైనచో జోక్యముకలుగ జేసికొనుటకును యధికారము నుంచుకొనెదరు. ప్రభుత్వము బాదుచేసిన వాదనములను సఫలముగావించుటకై సాధ్యమైనంత త్వరలూ తగినపనుల జేయవలెను.”

కాని ఆ ఆంధ్రవర్తిని ఎంత యుండవలెనో చెలిపి. ఆ కాలములూ ఈప్రతిభాధమును పొందుట కంతరముల సేపించిన నో మరెంత విశ్వాస ముండెడిదికాదా?

అటులజేయలేదు. ఇప్పుడు రాజకీయపరిస్థితులలో క్లిష్టమగుస్వల వచ్చినవి. వానిని పరిష్కరించుటకు భారతపరిపాలనము నందు ఎంతటి మేధావియగు రాజనీతిజ్ఞుడు నాయకుడుగ నున్న ను బాలకృష్ణముగ గావించును.

నేను బ్రిటిషుప్రజల కేమి చెప్పెదననగా” సోదరులారా మేము స్వరాజ్యము మా మాకు ని పొంద వచ్చి యింపుకొనియున్నాము. తత్సంపాదనములూ మాకు సహాయము జేయుట మీకు కీర్తియును గౌరవమును దెచ్చును. మీరు మాకు సహాయము జేయవలెనని నిశ్చయమగునట్లై యున్నచో మాకును మాకామితాద్యములకును మధ్య నుండి అటంకములు గలిగించవలెను!

“మీరు ఎందు కంతసహాయమును వీడియున్నారు? పది సంవత్సరము లైన పిదప అది (స్వపరిపాలనము) మీకు వచ్చునే” యని బ్రిటిషువారి దురుగవచ్చును. అందులకు నేనుజెప్పా ప్రత్యుత్తరమేమనగా 1919 సంవత్సరమునుండి పదిసంవత్సరము లైన పిదప నొక విచారణసంఘ మేర్పడి ప్రభుత్వపద్ధతి, విద్యాభివృద్ధి, ప్రజాపాతనిధ్యము మున్నగు విషయముల విచారించి బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును పూర్తిగా ప్రతిష్ఠింపవచ్చునా లేక సంస్కరింప వలయునా లేక అపివేయవలయునా యను విషయములగుర్చి నివేదిక మును బంపవలయునని చట్టములూ నుండుటవలన మామనస్సులలో ని పుడు న్ను యనుమానము పోజాలదు. మన మెప్పుడును మంచికి ఎదురు జూచుచుండ వలయును. ఆ విచారణసంఘము బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును నిలిపివేయవలెనవచ్చును, అందువలన మా జాతీయ యాత్మ గౌరవము నకు భంగము కలుగు టయెగాక ప్రజలలో నశశ్రద్ధ ప్రియమగును. ఇందులకు ఈ మధ్యజరిగిన సంగతులే తార్కాణములు.

మాయాశలన్నియు నెదోయొక యవాంతరము వచ్చి యుండుగంట వచ్చును. లేకున్న గాంతముగ నుండు పార్లమెంటు సభ్యులవనములు కలవరమంది మాయదేశములన్నియు గొల్చి కొనిపోవచ్చును. అవిచారణసంఘమే చిట్టచివరదని చెప్పటకు నమ్మకమేమిగలదు? అట్టివెన్నియో యేర్పాటుగుటకు అది మొదటిది కావచ్చును. మనము భారతీయులమును, స్వరాజ్యమును ఎప్పుడును దగ్గరకువచ్చునట్లును ఒకరినొకరు కలిసికొనుట మాత్రమేలేదు. గ్రీకుపురాణకాలలలో టాంటలెస్ అనువాడు ముఖముక్రింద నీరుండియు అతిదాహతృప్తిచేసెను అనీటిని త్రాగ లేనటుల మగతగూడ నటులగావచ్చును.

కావున బ్రిటిషుదేశము భారతదేశమునకు సామ్రాజ్యము లో సహజభాగము నొసంగదమని నిశ్చితాభిప్రాయమును, రాష్ట్రీయవిషయములను కేంద్రప్రభుత్వవిషయములను స్వాతంత్ర్యమును ఇంతకాలములూ నొసంగదమని తెలియజేయుట యవసరము. ఇంకను మాముఖమున ఈవానిప్రభాతయుండి జాతీయి తిలో స్వతంత్రరాజ్యములవారును అధినిజేశ్వరపరిపాలనము గల వారును వలసరాజ్యములవారును సభ్యులుగా నున్నచోట మాకున్నస్థానము అనామకమైనదియు మోసపూరితమైనదియు చెక్కిరించుటయును గాదా! మేము ప్రతిసంవత్సరమును పెండుకోట్ల డాలర్లుగ్రాంట్లను అపరాధముక్రింద జైలించుట స్వాతంత్ర్య చ్ఛాయమాత్రమునకేగాని నిజముగ స్వాతంత్ర్యమిచ్చినదా? మేపెట్టి స్థితిలో నున్నామో చెలిపినయెడల వలసరాజ్యముల వారు మమ్ము సమానులుగ నెంచుట యేల? మాస్వేచ్ఛవారు మాయాధికసంస్కరణములను తీవ్రవృత్తితో జూడనేల?

ఇప్పుడీ మార్పుదలలో మాస్థితి బహుచిత్రముగ నున్నది. అటు స్వర్గములూ ఇటు భూమిమీదనుగూడ లేదు. అంత భారమున నెక్కడనోనుండి ప్రపంచమంతయు అయ్యో పాపము! అను స్థితిలో నున్నాము. ఆందోళనపరులగు దక్షిణాఫ్రికావాసులు ఒకప్రతిజ్ఞతో స్వరాజ్యమును నొందలేదా? అట్టిది రాజభక్తి ప్రపూరితమగు భారతదేశమున కొసంగకుండ వెనుదియుటయో!

ఇట్టిపరిస్థితులు చాలకాల ముండజాలవు. మన విరోధి సేపిహినులు ఉద్యోగులును నిరుద్యోగులును మనలోనుండి తడే కవీతులతో మన ఈప్రభుత్వమును అనతికాలములూ పొందుటకు సహాయముజేయుచున్న విషయము కొంతతృప్తి గలుగజేయుచున్నది.

నేనువహించిన బోవులీగ్గాను మిడినరలో జెప్పినటుల మితమైనదియు అతిజాగ్రూకతతో తయారు జేసినదియు నై యున్నది.

1924 సంవత్సరము ప్రారంభము నుండియు రాష్ట్రీయ విషయములన్నియు నాయారాష్ట్రీయుల గవర్నరుగారికిని వాతి మంత్రులకును కదలిజేయవలెనని జెప్పుచున్నాను గాని తక్షణమే యుటలు జేయుమని జెప్పటలేదు.

ప్రజాయత్రాశులు అందు ముఖ్యముగ విద్యాపారిశుధ్య వాణిజ్య పారిశ్రామిక వ్యవసాయశాఖలు ఇదివరకే మంత్రుల తేటలలోనున్నవి. ప్రభుత్వాయత్రాశులలోగూడ ముఖ్యమైనవి కొన్ని భారతసభ్యుల తేటలలో నున్నవి.

ప్రభుత్వాయత్రాశులవిషయములను గవర్నరులకును వారితో బని జేయు మంత్రులకును మార్పుజేసి కాననసభలకు కదలిజేసి యవసరమైనపుడు గవర్నరులు వైదైన జూచుచుండిన యెడల ప్రభుత్వపద్ధతిని తలక్రిందులు జేయుట గానేరదు.

రాష్ట్రీయప్రభుత్వములలోగాని కేంద్రప్రభుత్వములలోగాని వివిధశాఖలలోని భారతసభ్యులు నిలువసర్పిసునందను భవము గలవారు దీనుకొనబడలేదు. ఇంగ్లండులోను వలసరాజ్యముల లోను మంత్రులములలోని సభ్యులు యేదియో నొక సభలో సభ్యులుగ నున్న వారే దీనుకొనబడుదురు గాని యనుభవముగల వారు దీనుకొనబడరు గాన పరిపాలనాను భవములేదని జెప్పవారము నిలువనేరదు.

బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము వచ్చినప్పుడు కాననసభలు దేశములో గాంతిజేయుములు నిలుపుటకు బాధ్యతగలవారై క్రంగి పోయి కార్యాచరణము వివర్ణించునంతటి కులభమైనది గాదని తెలిసికొనెదరు. మంత్రులమునందు ఉభయుల బాధ్యతాయుతుండును. అప్పుడు గవర్నరులును రాజప్రతినిధియు మంత్రులతో గలసి తమతమ పనులను సరళముగ జేసికొనెదరు. అప్పుడు వచ్చినభవమును కిస్తులును, ప్రజాయత్రాశుకు మార్పుదని గాని ప్రభుత్వశాఖకు మార్పుదని గాని యట్టి అశభ్యవిషయ ముండదు. మంత్రుల నెన్నుకొనుటవలన కాననసభలు మిత వ్యయమును జేయుచు ఇప్పటికంటె పరిపాలనమునకు వ్యయ భారము తగ్గును. నేను అంతగ వివరించి జెప్పకక్కరలేదు.

రాష్ట్రీయప్రభుత్వములలో నవసరమైన మార్పులను జేయుటకు ఇండియా ప్రభుత్వశాసనమునందలి 1 సెక్షను 44 సెక్షను లను బట్టి జూచిన ప్రత్యేక శాసననిర్మాణ మవసరమలేదు. కేంద్రప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన విషయమును మంత్రులలో సమాలోచనజేయు రాజప్రతినిధిగారికి పాక్షికముగగాని సంపూర్ణముగగాని మార్పుటకుచట్టమునందెట్టిసూత్రమును లేకున్నను ఒక ప్రకటనగావించి దానిని కానన రూపముగ నిర్ణయింపవచ్చును. నే నిదివరలో జెప్పినటుల నాకు ద్వంద్వ ప్రభుత్వమునని వ్యామోహములేదు. ఈ విషయము తీర్మానపు రెండవ భాగమునందు గల్గితమైయున్నది. నేను దానిని ప్రవేశపెట్టుటలో వ్యతిరేక భావమెక్కువగా రాదని తలంచుచున్నాను. 1919 సంవత్సరములోనే ఇండియా ప్రభుత్వశాసనమునజేసి అంతర్వర లోనే పార్లమెంటు మరెయొక శాసనమును జేయుట ఎటులని వాదించవచ్చునుగాని బ్రిటిషు ప్రజలయొక్కయు పార్లమెంటుయొక్కయు మనోమార్గమును తిన్నగ గ్రహించిన నాకు విషయములను జాగ్రత్తగ గమనపరచినచో అట్టి యనుమానము వాడమజాలదు. అందుచేతనే రాజప్రతినిధిగారి యందును వారి యనుయాయులగు భారతసభ్యులయందును బ్రిటిషుసభ్యులయందును, నాకు సంపూర్ణ విశ్వాసము గలదు. కేంద్రప్రభుత్వములలో 1924 సంవత్సర ప్రారంభమునుండియు పాక్షికముగ బాధ్యతయును 1930 సంవత్సర ప్రారంభమునుండియు సంపూర్ణబాధ్యతయు గలుగవలెనని తీర్మానమునందు వ్యతిరేకభావమెక్కువగా రాకుండునటుల చెలిపియుంటిని. 1930 సంవత్సరములలో విచారణసంఘ మొకటి ఏర్పడునని చట్టమునందుగలదు. నేను రాష్ట్రీయ ప్రభు

త్వ విషయములగుర్చి చెప్పినదంతయు కేంద్ర ప్రభుత్వ విషయములకు గూడ సంబంధించును. నే నీ బాగత గమనములలో నేమైన తప్పు నన్ను తి నే ని తీర్మాన భావోచితముగ సవరణ నెవరైన జేసెదరని యంగీకరించెదను. ఈదేశములూ నెంతమందియో బ్రిటిషుదేశస్థులు తాత్కాలికముగ వచ్చిపోవుచుగాని ఇచ్చట యుండిగాని గలరు. ఎవరో కొందరుదప్ప నందరును మనము స్వాతంత్ర్యము కొరకొనరచ్చి పోరాటమును బలపరుచుచున్నారు. సమయము వచ్చేసేని గత యుద్ధముగా జేసినటుల నిప్పటికిని పరిపాలితజాతిగనున్నను నిపాయిలుగను కార్మికులుగను వైద్యులుగను వారికి సహాయము జేసెదము. ముందైనను సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నొసంగదమని నమ్మకము గలుగజేసినను మేము జేయుగల సహాయము జేసెదము.

రాజప్రతినిధియు, రాజ్యాంగమంత్రయు, బ్రిటిషు మంత్ర వర్గమువారును, బ్రిటిషుపార్లమెంటువారును ఈసలహా నంగీకరింపవచ్చును లేదా అంగీకరింపక పోవచ్చును. ఈదేశములూ జరుగుచున్నటువంటి విషయములను గమనించుచుండిరని వారుతప్ప కయంగీకరించి తీరవలయును. ఆసేతు హిమాచల పర్వతము దేశమంతయును స్వరాజ్యమును గోరుచున్నది. దేశమునందు కాంతిసంరక్షణలకు మేమింకను బాధ్యతలము గాకున్నను యావిషయమును గూర్చి ఆబాధ్యతగలవారికి మేము (ఈసభవారము) తెలియజేయుట సామ్రాజ్యమున కంతకును మాదేశమునకును జేయవలసిన విద్యుక్తధర్మమై యున్నది. ఇట్టితరీ నానిధిని నెఱవేర్చుచునోదేశమునకును మనకును చెడుగుజేసిన వార మగుదుము. 32 కోట్ల ప్రజలు గల భారతదేశమంతట ప్రి క్షేంద్రియున్నచో ప్రపంచ కాంతిని యభివృద్ధిని భంగకరముగ నుండును. అట్టిది ఆసంతృప్తికేంద్రియున్న విధ్వాండుకంటె వేయి రెట్లు ఆసంతృప్తికరముగ నుండును.

బ్రిటిషుప్రభుత్వము క్రిందకు వచ్చితిమిగదా యని స్వపరిపాలన కిందకుని జెప్పటకు వీలులేదు. మహానాగరికజాతులే యవాదినుండియు అంతకన్నతక్కువ నాగరికజాతుల పరిపాలన క్రిందకు వచ్చినవి. మన విజ్ఞానము యెన్నియో శతాబ్దములక్రింద వెల్లివిరియుచుండెను. అశోపతిమహారాజు కేకయరాజ్యమును (అప్ఘనిష్ఠానము పంజాబు) పాలించుచుండెను. ఆయన తన రాజ్యమును గురించి ఏమిజెప్పె ననగా:—

“నమేనేన జనపదేశకదగ్య, నమద్యపనఅవిద్యాన్, నన్యైరన్యైరిణీకురః॥

భారతదేశమున విట్టిదే. కాని, ఆయా, మెగస్తేనీసు చంద్రగుప్తుని ప్రభుత్వకాలమును గూర్చి వ్రాసెను భారతీయులు గొప్ప నీతిమంతులనియు ఆధ్యాత్మిక సంపదగలవారనియు తెలిపియుండెను. కాట్యాయని అర్థశాస్త్రమును జదివినయెడల భారతీయులు పరిపాలననుండి బెట్టి యనుభవముగలవారో తెలియగలదు. ఇచ్చటి నాన్నేహితు లందరును అర్థశాస్త్రము నిదివరకు జదువకున్నచో జడువ కొరదెదను. మైసూరు శర్మ శాస్త్రీగారు ప్రకటించిన అర్థశాస్త్రమును జదివినయెడల భారతీయులు శాస్త్రమునందును గణితమునందును వేదాంతమునందును వాఙ్మయమునందును గాయక శాస్త్రమునందును, వైద్య శాస్త్రమునందును, చిత్రకళా విజ్ఞానమునందును ఇంతియగాక పరిపాలనా విధానమునందును ప్రపంచమున కంతకును మిన్నయైన జ్ఞానముగలవారని తెలియగలదు. మనపూర్వుల లేమి జెప్పి రనగా:

శ్లో॥ ఏతద్దేశప్రసూతస్య సాక్షాదగ్రజన్మకః
స్వంస్వంచరిత్రం క్షేత్రేన్ పృథివ్యాం సర్వమావహః॥
అని మానోజులు.

ఇప్పుడు మాకు చెడుకోజులు ప్రాప్తించినవి. బ్రిటిషు సోదరుల సహాయముతో పూర్వపుస్థితిని మరల సంపాదించుకొనెదము. అందువలన వారికి మాకునుగూడ కీర్తిపత్యము గలుగును. మనము చాలదుస్థితిలోనున్నప్పుడు గూడమార్చి దాబాదు స్థితి భారతదేశమునంతను వ్యక్తము జేయుచుండెను. క్లైవు ప్రభువు ప్లాసీ యుద్ధానంతరము మూర్ఖిదాబాదును ప్రవేశించినపుడు ఆ యన వ్రాసిన ప్రకారము లండను పట్టణమంత జన సంఖ్య గలిగినదియు పదిరెట్లు భాగ్యవంతమైనది ను ఉండెను.

బ్రిటిషువారు గతమునందు జేసినపుణ్యపాపముల దలపెట్ట నక్కరలేదు. ఏలననగా 1857 సంవత్సరమునుండియు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు స్వాతంత్ర్యోన్మేషులై నడచుచున్నారు. మనల నిట్టిస్థితిలోనికి దెచ్చి నెట్టిపదియు వారలే. కాని వారితో సహాకారము జేసి మనయాత్మ కీర్తిని వారివై ప్రసరింపజేసి ఈప్రతిభాధ

మును బాండుటకు ప్రయత్నించవలెను. పక్షులు గానముజేయుచున్నవి. వృక్షములు పుష్పించుచున్నవి. తేలికములు పచ్చబడినవి. అట్లు! స్వరాజ్యశిరము అనంతమైన వర్షకాలమైనదివడ దేశములోనికి చిరునగవుతో వచ్చుచున్నది.

భారతాత్మ బ్రిటిషుదేశాత్మకీలుల మొరలిడుచున్నది: "మీరు ప్రపంచములోని బానిసలందరిని స్వతంత్రులుగ జేసిరి. నైబీరియాకును, అమెరికా నీగ్రోబానిసలకును స్వతంత్రరాజ్యముల నిచ్చిరి. అట్టి స్వాతంత్ర్యము నాకు లేకుండ జేసెదరా? గతయుద్ధమును స్వాతంత్ర్యమునకై జేసి బెర్లియమునకు స్వాతంత్ర్యమును తిరిగి ప్రతిష్ఠించుటయే గాక ఫిన్ లెండు, ఎస్టోనియా, లాటియా, లుథ్యానియా, పోలాండు, జిక్-స్లోవేకియా, ఉక్రేనియా, బాల్టియా అరేబియా, పేలస్టయిను, అరేబియా, అజర్బైజను, మెగపొలేమియాదేశములకు స్వాతంత్ర్యమునుగిరి. అట్టివిపు స్వాతంత్ర్యములేవు మీ కష్టముఖములలో పాల్గొని ఇన్ని సంవత్సరములనుండియు మీతో విశ్వాసముగ నుండి మీప్రస్తుత జాత్యాత్మకమునకునెంతయు సహాయముజేసిన మాకు స్వాతంత్ర్యము నీయకుండ నుండెదరా? మీరు నాకు చేసిన సేవలనుమరచిపోను. నాకన్ని లోపములున్నను కృతఘ్నత నెప్పుడును జూపలేదు" ఇట్టివిపు పమునకు ఎట్టిపత్తుల్రము వచ్చునో యూహించుటకు కవిమాత్రుడు గావలయునా?

బ్రిటిషు దీవులవారు భారతదేశమును కట్టుదిట్టములు లేనిదానిని అవి యందుకుంటుల జేసిరి. సంఘీభావము లేక యుండ అది కలుగునట్లు జేసిరి. అత్యుజ్జ్వల శూన్యమైయుండ ఆ త్యుజ్జ్వలవంతులుగ జేసిరి. అట్టి బ్రిటిషుదేశమువారు భారతదేశపు దాస్యశృంఖలముల తెగగొట్టి స్వతంత్ర దేశముగ జేసి స్వత్యేమమునకును సామ్రాజ్యత్యేమమునకును లోక కల్యాణమునకును మార్గమును జేయుగలరు. భారతదేశమునకు బ్రిటిషు దీవులలోపాటు సహాన స్వాతంత్ర్యము నొసంగవలయును.

అయ్యో! నే నీమాటలతో నీ తీర్మానము నుపపాదించుచున్నాను.

చెన్నపుర్యాయుర్యేద ప్రచారణ సభ

ధన్యంతరి జయంత్యుత్సవములు.

ఈసభవారిచే అక్టోబరు 3 వ తేదీ మొదలు జ. పబడు చున్న దసరావహానినములయందు జరుపబడు ధన్యంతరి జయంత్యుత్సవ సంబంధమున ఆయుర్యేదప్రచారమునకు యీపట్టణముందు 16 (పదనైదు) బోట్ల సభల శేర్షరచి జరుపుచున్నారు ఈసభ 3 వ తేదీని మయిలాపురమునందలి కపా లేళ్ళరస్వామి మంటమున జస్టిస్ సర్. జి. సదాశివశర్మగారి ఆగ్రాసవాధిపత్యముక్రింద ఆయుర్యేద భూషణ పండిట్ దొరస్వామి అయ్యంగారు ఆయుర్యేదమును దుం. ప్రభావమును బర్ణించుచు విపులముగ ప్రవిడభాషణ జరిపిరి. తదనంతర మీవిషయముల ననుసరించి ఆయుర్యేదవికారదచావలి రామమూర్తి శాస్త్రిగారును ఉపన్యసించిరి. అతిర్వాతి డాక్టర్ ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. యే. యం. బి. సి యమ్ గారిచేత మాజీక్ లాంట్రుక్లో ఆయుర్యేదమునందలి మంచి మంచి ఓషధులు వాటివలన మనకు గలుగు ప్రయోజనములు దీనివలన మన ప్రభుత్వమువారు పొందలాభములు మొదలగు వాటిని గురించియు ఆయుర్యేదాభివృద్ధిని గురించియు పూర్వము మన యాంగ్లము దీనివిషయములు వ్రాసిన కా. సమాఖ్యను గనబరచుచు బాగుగా దేశమువైద్యముయొక్క యుపయోగమును విమర్శించుచు నుపన్యసించిరి.

తర్వాత 3 వ తారీఖున తిరు. లిక్నేజి గంగన్న నంటప నందు వి. వాక్ బహదూర్ యం. ఓ. పార్థసారథి అయ్యంగారి ఆధ్వర్యముక్రింద ఆయుర్యేద ప్రచారమును గురించియే వైద్యవికారద కే. జి. నటేశశాస్త్రిగారు ఉపన్యసించిరి. ఆతర్వాత భిషగ్రాజ పండిట్ వేంకటేశ్వరపు మాండలిక గారుపన్యసించిరి. వీరుపన్యసించు నీక్రింది విషయములు ఆయుర్యేదాభిమానులకును స్వరాజ్యాభిలాషి లకును తిగియన్న మా గావించునని తలచి యీక్రింద ప్రకటించుచున్నాను.

ఆగ్రాసవాధిపా! సభ్యులారా! ఆయుర్యేదముయొక్క యుత్కృష్టత ఆయుర్యేదసభల మూలమున క్రిందటి చెన్నపురి కాసన నిర్మాణసభలో మెడికల్ రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ సందర్శమున ఆసభికులచేత విపులముగా కొనియాడబడి శంఖుర్ల విక్త్యా విధాన తత్వములు ఇమిడియున్నవి లోకమునకు వెల్లడిచేసిన విషయము అందరికిని తెలిసియే యున్నది. అప్పుడు చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు పూర్తిగా నిరాకరించుటయే గాక యెన్నడును ఈకాసననిర్మాణసభలో యీ ఆయుర్యేదప్రసంగము చేయగూడదని నిరాకరించి యనమాన

పరివిరూపింపారు. పిమ్మట నేదోసందర్భమున డాక్టర్ కోపక గారు మొదలగువారిద్వారా "మనీషాని మాచేడుకాను" అను సామెతగా నొక నివేదిక తయారుచేయుటయు దానిని విమర్శించుటయుగూడ జరిగియున్నవి. గనుక యిట్లు యదమాస పరిచి కాలయాపనము జేయుటవలన వీరు ఆయుర్యేదవిధానము కట్టి నుముఖులుగా నున్నట్లు ప్రజానే కములకు లోచనము. యిదిగాక డాక్టరు గిఫర్డుగారు ఆయుర్యేద మొకశాస్త్రముగాదనియు ముసలివాండ్లు చెప్పినచే త్రవనియు మొదలగు కఠినోక్తులచే నొప్పించియున్నారు. అప్పటినుండియు వైద్యులకేమి వైదాభిమానులగు ప్రజానాయకులకేమి ఆయుర్యేదమును స్వతంత్రులచే ప్రచారము చేయుటకు దృఢనిశ్చయమునుగూర్చి యాప్రయత్నములలోనే యున్నారు. అందు మనగాజ ధానిలో ఆయుర్యేదప్రచారమున కాచరించవలసిన మార్గములు:-

1. చెన్నపుర్యాయుర్యేద ప్రచారణసభవారిచేత పరిపాలించబడుచున్నటువంటిని కీర్తిశేఖరుల వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారిచే చెన్నపురినుండే స్థాపించబడిన యాయుర్యేద కలాశాలను వృద్ధిపఱచి విద్యార్థులను తయారుచేసి రాజధానికి ఆదర్శక కలాశాలగా నేర్పాటు చేయుట.
2. రాజధానియొక్క ముఖ్యపట్టణములలో వైద్యపాఠశాలలు భృత్తవైద్యశాలలు ఏర్పాటుచేసి దీనికి అనుబంధముగా నుండు నట్లు ప్రోత్సహించుట. కార్యాచరణములో సాధ్యమైనంత వరకు యుండేట్లు ప్రయత్నించుట.
3. బౌద్ధధర్మార్థశాలలు ఓషధివ్యాసములు యేర్పాటు చేసి వాటి మూలముగా నుండుటను వివిధా తయారుచేయుచి రాజధానిలో యుండే వైద్యశాలకు ప్రయోజనములు.
4. ఇట్టి నిర్మాణమునకు మన గాధానిలో ప్రభుత్వమునకు మార్గదర్శకత్వమున శ్రీయుత డాక్టర్ ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. యే. యం. బి. అండ్. సి. యం. గారు ని. గలగు మహానుభావులచేత చెన్నపురిలోనే జాయింటుస్టాక్ కంపెనీ "ఆంధ్రాయుర్యేద ఫార్మసీ, లిమిటెడ్" అను నొక బౌద్ధధర్మార్థశాల కర్మాగారమును గత సంవత్సరము మార్చి నెలలో నెలకొల్పియున్నారు యీ కర్మాగారములో ప్రాచీనయంత్రములు అధునికయంత్రములయొక్క సహాయము చేత మండలు వివిధా నిర్వహణగా తయారు చేయుచున్నారు. అందు నే నొక ప్రధానవైద్యుడనుగా నున్నాను. ఈ నిర్మాణశాల రాజధానికి ఆదర్శముగా నుండు నట్లు రాజులు ధనికులు మొదలగువారు విశేషముగా సహాయముజేసి రాజధానికి ఆదర్శక బౌద్ధధర్మార్థశాలగా గావించుట యును. మఱియు బౌద్ధధర్మాయము చెన్నపురికి నుమారు 20 మైళ్లు దూరములోనున్న "అనడి" అనే రైలుస్టేషనుకు సమీపములో ఫార్మసీవారిచే యేర్పాటు గావించబడుచున్నది.

మీద వివరించిన విషయములన్నియు నుమారు 12 సంవత్సరములక్రిందట స్థాపించబడిన నిఖిల భారతవర్ష యాయుర్యేద మహాసంఘటి విద్యాపీఠముల యధీశములలో యుండి ఆబోధనా: పరిపాలనక్రింద యుండవలెను. యిట్లు కట్టుదలతో యెల్లరు సనిచేసినయెడల యాయుర్యేద విధానము అభివృద్ధి జెందును. "స్వభాకాలయాపనము వాక్యూరత్యముగూడ పనికిరానికాల మానన్నునైనది. దేశపరిశ్రమములు అభివృద్ధి గాంచినగాని సత్వరస్వరాజ్యము లభించ"దని గాంధీ మహాత్ముడు చెప్పియున్నాడు. రుమలు ఫాషనులు నైటింగ్సు, యెంచకుండా యెన్నికష్టములనై నా భరించి సత్వర స్వరాజ్య సిద్ధికి దృఢమనోనిశ్చయములై నైగ్యులు వైద్యాభిమానులు దీక్ష బూనుదురుగాక" యని యుపన్యసించి ప్రజల నుద్బోధము గావించిరి. తదనంతరము డాక్టర్ లక్ష్మీపతి బి. యే. యం. బి. అండ్. సి. యమ్. గారు మాజీక్ లాంట్రుక్లో ఆయుర్యేదౌవధములజేయు కర్మపథములను యంత్రములనుబౌద్ధధర్మము జాపును తత్త్వభావములను సానుభవముగా నుపన్యసించిరి.

మరుసటి దినమున 10 వ తారీఖున ఇంతాద్రిపేట లోనర్ సెకండరీ స్కూలులో మ. రా. శ్రీ. బి. వెంకటరంగ రామానుజులు నాయుడుగారి ఆధ్వర్యముక్రింద వైద్యవికారద భరతశాస్త్రిగారు వాత పితృకథములకు శరీరమునకును ఓషధులకును గల సంబంధమును తిద్వికారములను బాగుగ విమర్శించుచు యాయుర్యేదముయొక్క ఘనత నుద్బోధించిరి అలుపిమ్మట ఆయుర్యేదభూషణ పండిట్ నుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు కూడ అదే విషయమును విపులముగ నుపన్యసించిరి. ఆతర్వాత యూనానీ వైద్యములయొక్క గొప్పము అధునిక తైజ్యమును, తిరిగి వాటిని వృద్ధిలోనికి తెచ్చుమార్గములను బాగుగ బోధించియున్నారు. అనంతరము అధ్యక్ష కోపనాథముతో సభముగిసెను. యిట్లు యీపట్టణముందచ్చటచ్చట ఇంకను గొన్ని సభలు జరుగబోవును గాన తదభిమానులు తెలిసికొని రాగోరెదను.

ఆయుర్యేదాభిమాని.

ఆంధ్రరాష్ట్రజాతీయోపసంఘకార్యనిర్వాకసభ

దత్తమండలములు

అనంతపురంలో జరుగు రేపటికభ:—దత్తమండలములలోని ఔషధనివారణార్థము అభిలభ్యతసంఘమువారు ఇచ్చిన రు. 20000 లు వినియోగపరచుట నిమిత్తము ప్రత్యేక ముస సంఘమును నియమించి వారికి ఇతరులనుకూడ చేర్చుకొను నధికారమిచ్చినయెడల కార్యము చక్కగా సాగుటకు అవకాశముండును. దత్తమండలములలో కొందరు ప్రముఖు లిదివరలోనే యీషధి కొంత చేయుచున్నారు వారు తాజీయ విషయములలో విమర్శమునకును చేరనివారు కొందరు కలరు. కాంగ్రెసునకు కొంచెము భిన్నమైన యభిప్రాయము కలవారును కొందరున్నారు. వీరందరును పలుకుబడి కలవారినన తప్పగారు. కాంగ్రెసు పక్షమునకును లోటుగాదు. కాబట్టి విషయములు చక్కగా ఆలోచించి ఆంధ్ర కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు ఇతర ప్రముఖులకును అవకాశము కలుగునట్లు ఏర్పాటులు చేయుచురుగాక యని కోరవలసియున్నది.—ఒకరు మదరాసు. 19-10-21

బొంబాయి ఓడరేవునందలి కొలాబా తిప్పపక్కన ఒక మృతక శేఖరము నీళ్లలో తేలుచుండెను. తరువాత అతడు ఈవ యన్ను ప్రేజరు కంపెనీ అసిస్టాంటు రాబర్టు స్టావ్నార్డు మారల్స్ గారని గుర్తించబడిన. ఆదేహము వల్లి, మురిగి కంపు కొట్టుచుండెను.

వీరూరు, ఒరిస్సారాష్ట్రముల కాసనసభ తిరిగి నవంబరు 22 తేదీని సమావేశ మగును.

మెసాపొలేమియా పరిస్థితులు

బొంబాయి, అక్టోబరు 18:—మెసాపొలేమియానుండి ఆర్. జి. దుబాషుగారు బొంబాయి చేరగానే, ఒక ప్రతీకా ప్రతినిధి అతనిని సందర్శించెను. మెసాపొలేమియా పరిస్థితుల నతడిట్లు వర్ణించెను. ఆంగ్లేయులు మెసాపొలేమియా దేశమునందు మంచికార్యమును జేయుచున్నారు. నివృత్తపాతముగ అందరికి సహానన్యాయమును చేయుచున్నారు. తురుష్కుల అన్యాయములు పీరి దగ్గరేవు అని అరబ్బీలు ఆంగ్లేయులను గురించి భావించుచుందురు. సర్ పెర్సెకావ్యుగారి వికాలవృద్ధయమును జూచి వారానందించుదురు. ఇప్పుడు ఇరాకుదేశమునకు ఎవరూ నెయిజులుగారు రాజుగా నున్నారు. ఎవరూగారి ప్రభుత్వ పరిపాలన ప్రజానురంజకముగ నున్నదిగాని మోసాలు నంద జినికి కొందరు శత్రువులు గలరు. విదేశీయులన్న అరబ్బీదేశమునికి సహజముగ ఇష్టము లేదు గాని ఆంగ్లేయులు తనదేశమునకు పేలుచేయుచున్న సమాచారమును అతడు సంపూర్ణముగ గ్రహించెను. తాను రాజ్యాధికారమును వహించుటకు తక్కినామర్థ్యములను సంపాదించిన తీర్థణము ఆంగ్లేయులు తనదేశమును విడిచి వెట్టివలయునని అతనియందేశము. హిందువులు, పార్సీకులు, మహమ్మదీయులు మున్నగుభారతీయులు అచ్చటికి వలసబోవుట అరబ్బీల కేమాత్రము ఇష్టములేదు. ఇతరదేశములు తమదేశమునకు రాగూడదని వారవేక్షించుచుందురు. బ్రిటిషు వారు చేసినమాటల ననుసరించి దేశము అభివృద్ధి జెందునెడల దేశము ఉన్నతస్థితికి రాగలదు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ చందా నిర్పాటులు

1921 వ సం॥ మార్చి మొదటితేదీ నుండియును నీక్రిందివిధమున చందాలు ఏర్పాట్లు చేయబడినవి.

దివపత్రిక సంవత్సర చందా రూ	24	0	0
అర్ధసంవత్సరము	12	0	0
మూడుమాసములు	6	4	0
మాసమునకు	2	2	0
వారపత్రిక సంవత్సరము 1-కి	4	0	0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాను పంపబడదు.			

సంవత్సరాది సంచిక

దివపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	1	0	0
దివపత్రిక సంవత్సరపు తక్కువచందాదారులకు	1	4	0
వారపత్రిక చందాదారులకు	...	1	4
ఇతరులకు	...	2	0

ప్రస్తుతము పోస్టు రూబ్బు ప్రకారము 0—2—0 రిజిస్టరు చార్జి అధిక మగుచున్నది. మీరే ముందుగ మణి యార్జకు పంపిన ఈ ఖర్చు తగ్గును. పి.పి.లు పంపినచో సాము మాకు ఒక్కొక్కప్పుడు అలస్యముగ చేరుటయు పత్రికలు పంపుట అలస్య మగుటయు సంభవించును.

మదరాసు కార్పొరేషను నోటీసు. (3139)

తొండ్రు కావలెను. కార్పొరేషనువారి ఎడ్లకు 1921-వ సం. అక్టోబరు (10-11-1921 మొదలు 10-12-1921) నెలకు కావలసిన 140,000 పౌనుల ఊలవలు పద్దయిచేయుటకు ధరల కట్టిన ఈ క్రింద ప్రివాలిచేయబడిన వాలివలన ఈనెల 24-వ తేది మధ్యాహ్నం 3 గంటలవరకు అంగీకరించబడును. ప్రతి తొండ్రును ఒక కవరులో అతికించి కవర్ పైన 'ఉలవలు పద్దయిచేయుటకు తొండ్రు' అని వ్రాసి పంపవలెను. మాదిరిలు పెద్ద జెల్ల సీసా బుడ్లలో వేసి బాగుగా సీలుచేసి కంపురు రూప 500 లు ధరావత్తు కట్టవలెను. ఏ తొండ్రు బాధని ధరలు అంగీకరింపబడునో అతడు 1921-వ సంవత్సరం 10-వ తేది మొదలొని డిసెంబరు నెల 10వ తేది లోగా కమిషనరీ కాలం చీఫ్ సూపర్ టెండరు గారితో, ఏయే తారీఖునందు ఎన్ని పౌనలు ఉలవలు యివ్వవలెనని ఏర్పాటు చేయబడునో, వాటిని అంతయు సెంట్రల్ గ్రామ్ డిప్యూటీ అయిన ట్రివెల్ యన్ బేస్కెట్, నిర్ణయకాలము నందు డెలివరీ చేయుటకు బద్ధుడౌను.

జయమొందిన తొండ్రుదాడుడు పై పరత్తుల ప్రకారము, తాను నెంబేర్సులను తొండ్రులు అంగీకరించిన తీరును లోకం అగ్రిమెంటు వ్రాసి యివ్వవలెను.

బుడ్లను బాగుగా ఉదిరించినప్పుడు, చెత్త కైకి వచ్చుటకు వీలుగ నుండుటకై, ముక్కలు టాగ్లు వరకే వాటిని నిండించవలెను.

హెల్త్ డిపార్టుమెంటు } సి. సింగర వేలు మొదలి
మదరాసు కార్పొరేషన్ }
14-10-1921.

ఆరోగ్యమార్గము శ్రీగాంధీ మహాత్మ పణితము

విషయసూచిక: మొదటిభాగము: 1 ఆరోగ్య మనగాకెమి, 2 కేరము, 3 గాలి, 4 నీరు, 5 ఆహారము, 6 ఆహార నియమము, 7 వ్యాయామము, 8 దుస్తులు, 9 సంభోగ నియమము.

రెండవభాగము: అధ్యాయము: 1 వాయుచికిత్స 2 జలచికిత్స 3 మట్టిచికిత్స, 4 జ్వరము వాని నివారణము, 5 మల బద్ధము, జీకటచికిత్సములు, మొదలగునవి, 6 అంటురోగములు-మహాచికిత్స, 7 ఇతర అంటురోగములు, 8 గర్భము-ప్రసవము, 9 శిశుపోషణము, 10 ప్రమాదములు, నీటి గండము, 11 కాల్పులు, బొబ్బలు, 12 పాము కాటు 13 తేలుకుట్టు మొదలైనవి, 14 ఉపసంహరము.

ఆంధ్రకరణము గూడూరి రామచంద్రరావు గారిచే ప్రకటితము అచ్చలో నున్నది అతిశ్రేణుముగ వెలువడును. వెల 0 8-0

ఇందున్న వస్తువులను దత్తను:డలములలో కజపు నివారణకును రాట్టములు- మగములకును వినియోగించవచ్చును. వలయువారు వెంటనే యీ దిగువదిరునామాకు వ్రాయవలెను. "సేవా సంఘము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా"

Wonderful కుష్టురోగ నివారిణి

ఒక మహాత్ముని వల్ల లభించినది. కుష్టువ్యాధులును యే జాతి సనాయి సముదను మేహవ్యాధులను గూర్చుమాపును. అమితముగ వీర్యవృద్ధి కరకాంతి కలుగజేయును. గుణములేదని ఋజువుచేసినచో ఖరీదు వాపసు చేయబడును; పథ్యము లేదు. 1 నెలకు సరిపడు 60 మాత్రలు గల డబ్బా 1-కి రూ. 6-0-0 (873) యమ్. సుబ్బారెడ్డి గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టు, గోదావరిజిల్లా.

మదరాస్ కార్పొరేషను సాధారణ సమావేశము

నిన్నటిదినము సాయంకాలము రిప్పబ్లీక్ భవనమున 507 పి. త్యాగరాజుచెట్టిగారి యధ్యక్షత క్రింద జరిగినది.

కార్యక్రమము ప్రారంభమగుటకు పూర్వము వ్యాయమాత్రిగ నియమింపబడిన దేవదాసుగారి, జి. ఎ. నటేశు గారు, ఉస్మాను సాహేబుగారు అభినందించి వారి సుగుణములను కొనియాడిరి. వాసుదేవ పిళ్ళెగారుగూడ ఆయన నిమ్మబా తుద్ధరణమునకై చేసిన సేవను కొనియాడి వ్యాయమాత్రిగ నున్న పూర్వపురిక్షను, అభిమానమును వదలకుండగ నుండే దరుగాక యని గోరిరి.

చాలకాలము కార్పొరేషను కమిషనరుగ పనిచేసిన ఆప్పాస్వామి పిళ్ళెగారి మరణమునకు వగచుచు ఏ. సి. పార్థసారథి నాయకుగారు ప్రస్తావించిరి.

రా. బి. జి. నారాయణస్వామిచెట్టి, భాకబహదూరు ఉస్మాన్ సాహేబుగారు, రా. బి. టి. రంగాచారిగారును పార్థసారథి నాయకుగారితో పాటు తమ విషయమును తెలుపుచు వారికుటుంబమునకు సానుభూతిని ఆయన ఎడల గౌరవమును నూచించుటకై నిలబడి జూపి తీర్మానమును గావించిరి. వ్యయమును తగ్గించుటకు 7 గురు సభ్యులు తిక్కున గాకుండ సమావేశము కావలయునని తీర్మానించినయొ, ఏకాలమందు గూడ నిర్ణీతసంఖ్య చేరుకుండుటకై వ్యవహారము తేలుట లేదనియు అందుచే నిర్ణీతసంఖ్యను 5 దింటికి తగ్గించవలయునని రా. బి. రంగాచారిగారు నూచించిరి. వరదరాజులు నాయకుగారు ఆమోదించ తీర్మానము అంగీకృత మాయెను.

పనుల స్థాయిసంఘమువారు ప్రస్తుతము సీనియరు ఆసిస్టెంటు ఇంజనీరుగ బనిచేయుచున్న టి. ఆర్. శ్రీనివాసాచారిగారిని కార్యకర్తముగ నెల 1 కి 500 రూప్యముల వేతనము మీద నియమించవలయుననియు స్పెషలు ఇంజనీరుగి డిపార్టుమెంటులో ఆయన పనిచేయు కాలము నకు నెల 1-కి 180 రూప్యముల ప్రత్యేకపు భృతీయవలయుననియు, ఈ యుద్యోగమును ఏర్పరుచుటకు ప్రభుత్వమువారి యనుమతిని బడయవలయుననియు సిఫార్సు చేసిరి.

కార్పొరేషనుపనులను సగరాభివృద్ధిసంఘమువారికి స్వాధీనము చేయుటకు ఇదివరలో ఆలోచించుటచే ఆ తీర్మానము పరిష్కారము అగువరకు ఈ విషయమును ఆపుజేయవలయునని తేలికాచెలంకెట్టిగారు వాకొనిరి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు ఆమోదించిరి.

సగరాభివృద్ధి సంఘమువారి కిచ్చివేయుటకు కార్పొరేషనువారు నిశ్చయించినను పనులను చేయించు అధికారము తమ చేతులలోనే యుండుననియు అట్టి యెడల శ్రీనివాసాచారిగారి యవసర ముండుననియు రంగాచారిగారు చనిరి. మరియు శ్రీనివాసాచారిగారు కలకత్తాకు ఎక్కువదీతముమీద బోవ నుద్దుకుటై యున్నారనియు అట్టి యనుభవముగలవారిని బోగొట్టుకొనుట ఉచితముగాదనిరి. కాని ప్రకారమేతరుము ఆలస్యము జేయక ఈవిషయమును పరిష్కారము జేయవలెననిరి. ఇకాచారిలోనున్న ఇంజనీరు యభిప్రాయమును కైకొనవలయునని తిరుమలపిళ్ళెగారు చనిరి.

డ్రాయినేజుపనులు సగరాభివృద్ధిసంఘమువారి పనము చేయుటచే శ్రీనివాసాచారిగారిని ఆపియు లాభము లేదనిరి.

లేనిపోనిచక్కతో కాలము వృథపుచ్చక ఖాళీయన్నచో ఆస్థానము తక్షణము ఆచారిగారి కీయవలయునని మాక్డనలుగారు చనిరి.

కే. వ్యాసాచారిగారు, కే. బి. గోపాలచెట్టి, మదనగోపాల నాయకుగారు తీర్మానమునకు అనుకూల ప్రతికూలముగ చర్చించినపిదప తేలికాచెలంకెట్టిగారి తీర్మానము అంగీకార మాయెను.

ఈలోపుగ మోలనీగారి యువన్యాసమునకు బోవలయునని కొందరుసభ్యులు గోరుటచే సభకుకవారమువరకు ఆపుజేయబడినది. 5-45 గంటలలో సభ ఆపుజేయబడినది.

మరల శుక్రవారము 5 గంటలకు సమావేశ మగును.

- 1 గాంధీవిద్యార్థనాబకము 1-0-0
- 2 పులక మహారాజనాబకము 1-0-0
- ఈరెండు నాటకములను ఇంతటినుండి రెండుమాసము లవతకును విద్యార్థులకు, స్త్రీలకు, పుస్తకభాండా గాంములకు మాత్రము రూ 1-8-0 లకు ప్రయోజనము. పోటీకి ప్రత్యేకం. వలయువారిట్లు వ్రాయవలెను.
- కవిరాజు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, రాజమండ్రి

ఇకను శస్త్రమక్కరలేదు. (8188)

శ్రీ దత్తవల్లూరు, ఉయ్యూరు (యస్సేట్ల) సంస్థానాధిపతులచే పోషింపబడుచున్న నేటిపు డాక్టరు అబ్దుల్ అజీసు సాహేబుచే సుప్రసిద్ధముగా తయారుచేయబడి అనేకయోగ్యతాపత్రికములు డడసిన మందుల వివరము:—

1. సిల్వరు పువ్వుడరు— ఇది రావపుండ్లు, మేహరణములు, సుఖసంబంధమైన రణములు, తుపాకివెబ్బలు మాన్యును. శరీరములో చిత్తున్న తుపాకిగుండ్లు, గాజుముక్కలు, యినపముక్కలు వగైరాలు అపరేషనులేకనే బయటికి తీయుటకు పనికివచ్చును. కత్తిపోట్లు వగైరలున్న, గోరుమట్టు, తామర, కణుపుజెప్ప, గజ్జి, కర్పాశి, మదమ, సూలబువగైరాలు అమోఘముగా గుడురును. యావత్తు జీవజంతువులకు గాయములకు, జబ్బులకు పనికివచ్చును.

వెల తులం 1-కి రు 5-0-0.

ఒకకేసుకు పావుతులంమందు సరిపోవును.

2. సిల్వరు లోషను— ఇది నోటిపూత, కాలిసపుండ్లు, రక్తనాళములనుండి కాదుచున్న రక్తము నాపుటకున్న పువ్వుయోగించును. గనేరియాను మాన్యుటలో దీనికి మించిన మందు లేదని వాడుకవలన మీకే తెలియగలదు.

వెల 1 అవున్సు బుడ్డి రు 1-0-0.

3. పాముకాటుకుమందు— బుడ్డి 1-కి రు 1.

4. కాభియాత్ సులేమాని— ఇది యువాని శాస్త్రము ప్రకారముగా తయారుచేయబడినది. ఇది కండ్లు యెరుపు, నీరుకారుట, దురద, కండ్లకలక, యెండ చూడలేకుండుట మొదలైన యావత్తు కండ్ల జబ్బులకు వ్యభాముధము. బుడ్డి 1-కి వెల రు 0-8-0.

5. కలరామాత్రలు— i. మాత్రలు 25 గల డబ్బీ 1-కి వెల రు 1-0-0. ii. తేజాభిధరాతు అవున్సు సీసా రు 0-8-0. ఇది కలరా వగైరా యావత్తు విరోచనములు, వాంతులు వగైరాలకు అమోఘముగా పనిచేయును.

6. పార్శవునొప్పి వగైరా యావత్తు నొప్పులకు మందు— వెల సీసా 1-కి రు 0-8-0.

వై నుదహరించిన మందు లన్నియు బర్మా వై నా జేతముల డాక్టరు ఫుంగీ అను ఒక మహామహానివలన కనిపెట్టి బడినవి.

ఇంకను వివరములు గోరువారు యీక్రింది చిరునామాకు వ్రాసిన బడయగలరు. వై నుదహరించిన మందులు పువ్వుయోగించువిధము, అనుపానములు మందు పంపునపుడు తెలుపబడును.

Abdul Aziz Sahib, Native Doctor South Vallur and Vuyyur Estates Thota-Vallur, Kistna District

అచ్చులో నున్నది. 25 వ అక్టోబరునకు సిద్ధ మగును. కొలదిప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి గాన మీ ఆర్డరులను వెంటనే రిజిస్టరుచేసికొనవలెను. రాజకీయాదర్శముల యందులెనే ఆరోగ్యసూత్రముల యందును సూత్రసద్భక్త్యధమును వహించిన గాంధీ మహాత్ముని ఆరోగ్యదర్శని (బు 870) ప్రతి 1 కి 12 అ; 12 ప్రతులు రూ 8 లు; సేతు బ్రదర్సు, మచిలీపట్నము.

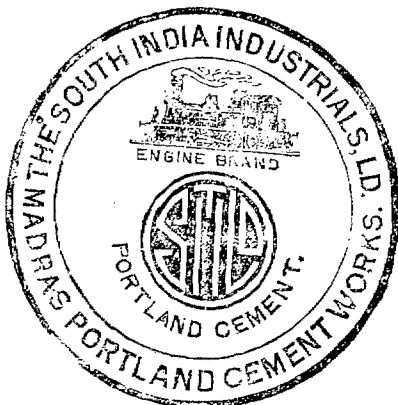
ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ ఆపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగద్వైపానూలభునము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంగళశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రిములు, అమెరికావారి చీట్లకే తమాసలు విచిత్ర వివోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయమచేయుట, మామిడి చెట్టును పుట్టించుట, తీవ్రముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయుచేత మాటలాడించుట, భూమిపైన గజముఎత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ జియోమెన్టి గ్యారం యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ 4-0-0 లు. (2118-68 పి. ఆర్. జనార్దనం నాయకు, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

ప్రఖ్యాతిపొందిన మాయొక్క

"బ్రాండ్ పోర్టులాండ్ సిమెంటు"
"ENGINE" BRAND PORTLAND CEMENT

గవర్నెంటు డిపార్టుమెంటులు
హిందూ రాజ్యములు
గనులు త్రొవ్వ కంపెనీలు
కంట్రాక్టరులు

మదరాసు కార్పొరేషన్
మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు
మునిసిపాలిటీలు
ఇంజనీరింగ్ వారు

అందరును విశేషముగా వాడుచున్నారు. ఏలననగా:—

1. మాయొక్క "ఇంజిన్" బ్రాండు పోర్టులాండ్ సిమెంటు శుద్ధమైన మూలకపు పులతో చేయబడుచున్నది.
  2. బ్రిటిష్ స్టాండర్డ్ స్పెసిఫికేషన్ (British Standard Specification) ప్రకారము శుద్ధముగా చేయబడుచున్నది.
  3. అనేకరకములు చేయక, ఒక్క టైప్ కము ఎంతదాగుగా చేయకమునో అంతదాగుగా చేయబడుచున్నది. వైకెప్పిన కారణములచేత అందరును దీనినికొని కట్టడములకు వాడుచున్నారు. కట్టడముల బలమి సిమెంటుగా చేయుచున్నదని అందరికిని తెలిసియున్నది.
- సిమెంటు తీయనపుడు "ఇంజిన్" బ్రాండు అనేగి తీసికొనినయెడల కట్టడములందు ఏలోపములు కలుగ నేరవు. సిమెంటు వాడుటయందు ఏసందేహములు యుండినను మాకు వ్రాసిన వివరము గా వ్రాయగలము.

ది మదరాసు పోర్టులాండ్ సిమెంటు వర్క్స్

సొంతదారులు:

ది సాత్ యిండియా యిండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్

పోస్టు పెట్టు 101, మదరాసు.

THE MADRAS PORTLAND CEMENT WORKS

Proprietors.

THE SOUTH INDIA INDUSTRIALS, LTD.

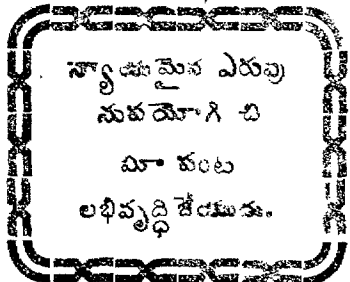
(8049)

Post Box 101, MADRAS.

International Ad. Service. S-83.

మా ప్రత్యేక పు
ఫర్టిలైజరులను

వడ్డు, చెట్లకు, జొన్నలు,
టెంకాయ, పొగాకు
మొదలగు వంటలను
వండించుటకు
ఉపయోగింపుడు.

చేవలపొడి యంత్రములచే
తయారుచేయబడిన
చేకల ఎటువు
ఎముకల పొడి
మొలగు వాటినికూడ
ఉపయోగింపుడు.

ఇతర వివరములకు భరణకు ఈ క్రింది విలాసమును వ్రాసి తెలుపవలసింది:—

ఇండియన్ ఫర్టిలైజర్స్ లిమిటెడ్.

ట్రీచూరు. (మలబార్ కోస్టు)

INDIAN FERTILISERS, Limited.
TRICHUR. (Malabar Coast)

లేక మనస్సు మద్దూరి చలమయ్య, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా ఎస్. డి. కృష్ణయ్యంగారి, ద్వారక, మధురజిల్లా. సి. ఆర్. రామచంద్రరావు, పోర్టు, నామకల్. టి. ఆర్. రామసుబ్బన్, శ్రీవేరంబుదూరు, చెంగల్పట్టణం. ఆర్. శిల్పలోకాచారి, తిరుచూరు, తంజావూరు జిల్లా. టి. ఎస్. వెంకటేశ్వరయ్య, సవ్యాసిగ్రామం, తిరునెల్వేలిజిల్లా 3014

నిర్దుష్టముగ తయారుచేయబడిన కాస్త్రీయ పోషకములు.
ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫార్మసీలో దొరకును.
తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫార్మసీ,
19, హార్బర్ రోడ్, మాంటురోడ్ - మదరాసు.

మేలగు పాంటెక్ కలములు (1514)			
బ్లాక్ డిస్క	8.0-0	నెక్టూర్	205 2.8-0
ప్యాంట్	4.8-0	"	200 2.0-0
బాటరుమాస్	7.0-0	బాటరుమాస్	2.8-0
నెక్టూర్	0.18-0	సాదా క్లిక్	0.2-0

గరిత్రము, ప్లేషనరీ, ట్రేడింగ్, మదరాసు.

ఇది చూడవద్దు

చూచినచో మరువవద్దు

కైద్యరత్న పండిత

డి. గోపాలాచార్యులుగారి

ఇక్ష్వాకుజా

కలరా పేగు

వ్యాధులకు జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన

ఆయుర్వేదవిద్యాపథములు

మా కలరా, ప్లేగుములకు

ముఖ్యప్రాశస్త్యము

20 వత్సరములుగ ఇండియా, బర్మా,

సింధ్, పాకిస్తాన్ మొదలగుచోట్ల అనేక

వేల ప్రాణులను, కలరా, ప్లేగునుండి

కాపాడుటయే

కలరా శెట్టు 1-కి రు. 1-2-0

ప్లేగు శెట్టు 1-కి రు. 2-2-0

ఇక్ష్వాకుజా శెట్టు 1-కి రు. 1-12-0

క్యాటలాగు ఉచితము ప్యాకింగు పోస్టు

ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

41 ఆచారప్పవీధి, జి. టి. మదరాసు.

పాత్యపు వెంకటాచలపండితుల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథమును

కొకానుయూహర

కస్తూరి మాత్రలవలె

సర్వోత్తమగుణకారముగ నిర్వ్యాపకము
వేలకటి లేదని ధారాళముగా చెప్పవచ్చును
వీటిలో అత్యంతమైన యే వస్తువు చేరలేదు
గావున అప్పుడు పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని
వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కరైనను గుణవంతక
నీవించవచ్చును. ఈ మూలము 8 నుండి 12
రకు టాంబూలముతో గాన తేక వట్టి నోటి
లోగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు బచ్చిన
ఎడల మందము అభివృద్ధి మలబద్ధము చితి
శ్చులము జ్వరము మలేరియాజ్వరము శిశు
వారము దగ్గు, పడికము నరముల నోప్పి లు

హిందూ ఇంపు ఎంబా ప్లేగు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక
వ్యాధులను జగ్రతకు రానియ్యదు. జబ్బుగలిగిన వేళ ఉపయో
గించిన తరుణమే గుణ మిచ్చును. ఒకచోట చూడగలము ఈ
నీన గుమస్తాయి వ్యాపారస్థులు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు
భూమిశ్రీలు కూడ ఈ మూలము నేవించి గుణమును పొ
దు చున్నారు. 250 మూలము గల నీసా 1-కి రు. 0.4-0
ఒక నీసా మొదలు 6 నీసాల వరకు పోట్లక 0.4-0 ఒక నీసా
6 నీసాలను తెప్పించిన పోట్లకతో రు. 1-8-0
12 నీసాలు " " 2-18-0
25 నీసాలు " " 5-2-0

అన్ని దుకాణములందు దొరకును
శ్రీ శీతారామవైద్యశాల
(301-594) మైసూరు.
తెలివిలాసము—శ్రీ శీతారామ మైసూరు.

DUNCAN STRATTON & Co.

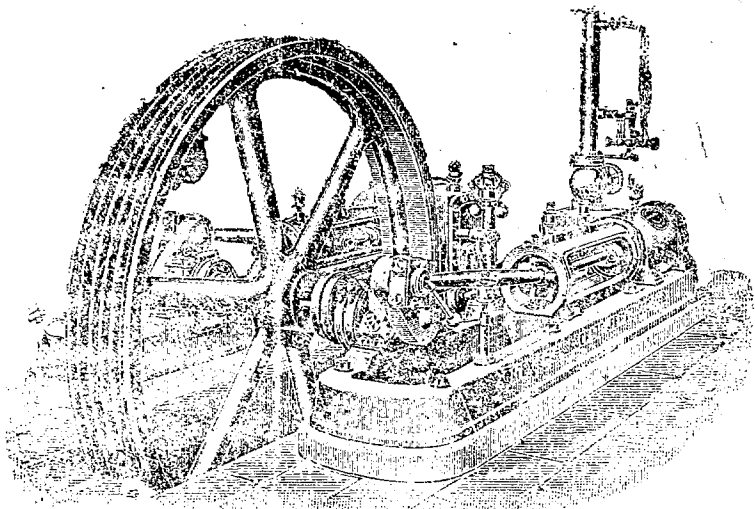
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

ఎంజనీర్లు, మెషిన్ల ఇంజనీర్లు, 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
సండును — దయామేటరు
అ. 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
కుట్ర యందును.
స్టింకర్లకు వ్రేవరు
90 పౌండులు మొదలు
160 పౌండుల వరకు వుండును.

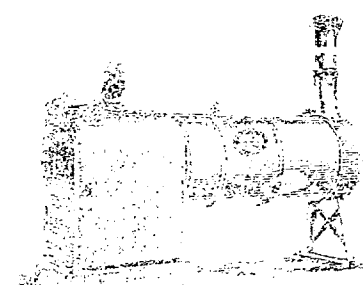

హైక్రాను స్ట్రీట్ కార్నిస్ బాయిలర్లు.

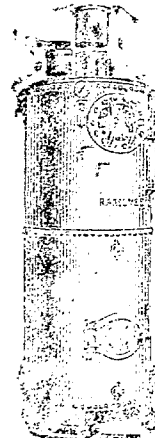

హైక్రాను స్ట్రీట్ లంకామైరు బాయిలర్లు.
పొడవు 28 అ. మొదలు 32 అ. వరకు వుండును.

హైక్రాను స్ట్రీట్ లంకామైరు బాయిలర్లు.
పొడవు 28 అ. మొదలు 32 అ. వరకు వుండును.

లోకో మల్టిప్లయిబల్ బాయిలర్లు.
స్టింకర్లకు వ్రేవరు 80 పౌండులు మొదలు
100 పౌ. 120 పౌ. 150 పౌ. వరకు వుండును.

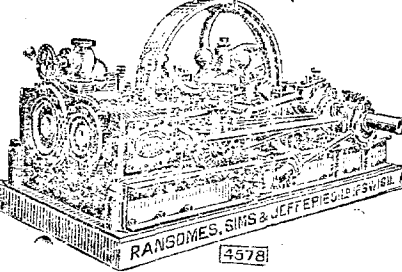

హైక్రాను స్ట్రీట్ లంకామైరు బాయిలర్లు.
పొడవు 28 అ. మొదలు 32 అ. వరకు వుండును.

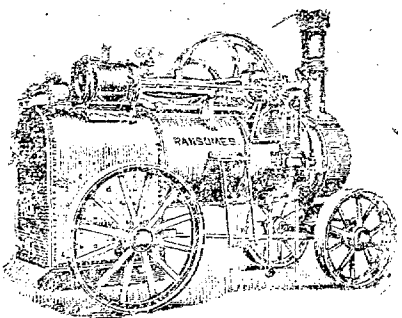
ఈ క్రింద తెలుపబడిన వాటిని
సప్లయ చేయుదుము.
దూది జిప్సొంగు మెషిన్, వాటిసామానులు
దూది వ్రేస్టింగు మెషిన్
దూది స్పిన్నింగు మెషిన్
దూది పిండింగు మెషిన్
ఆన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
ఆన్నిరకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్ ల్ వక్టర్ మిల్లింగు మెషిన్
నూనె మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డచేయు మెషిన్
వడ్డు బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామా
ఆన్నిరకముల పంపింగు మెషిన్లు
శాగళ్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరణ్ నూనె కురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (వ్లాప్టు) కొరముట్లు
తేలులు వర్క్కుసాపు కొరముట్లు
స్టీలు పాప్టింగు, కప్పింగులు, వెడెస్టల్లు
కాల్ బరన్ అండ్ కాస్ట్ విరన్ ఫుల్లిలు.
వగయిరా ఆన్నిరకముల సామానులు.

సైడ్ బై సైడ్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.

(కాక్ కుమార్తె మొననుండి పోటో తీయబడినది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపాండు ఎంజినులు.

పోర్టల్ స్టీము ఎంజినులు.
సింపిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము వ్రేవరు 120 పౌండులు గలవి.
కాంపాండు — హై, లో, వ్రేవర్ సిలిండరు.
స్టీము వ్రేవరు 150 పౌండులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంపోర్టింగు కంపెనీ ప్రాప్తియగు గారైన
మానేవల్ బావనయ్యగారి కైనను వ్రాయవలెను.

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, శైత్యము, వడిశము, రొమ్మపడిశము, తలనెప్పి, వాయునొప్పులు,
పోట్లు, బెణుగులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని డబ్బీతో నహా వెల రూ॥ 0—10—0; డబ్బా 1-3 రూ॥ 5—12—0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

ఆమృతాంజనం డి పో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

